

MŪSU PASTOGĖ

XXX-ji metai

Australian Lithuanian Weekly "Our Haven"
Registered for posting as a newspaper category B

Kaina/Price 50 c. 5.3.1979 Nr. 9 (1572)

PRIEŠ AKIS — KARAS?

KARO GRĖSMĖ

Prasidėjus karo veiksams tarp Vietnamo ir Kinijos, pasaulio karo grėsmė pasidarė labai reali. Ypač konflikto Indokinijoje susirūpinusi Sov. Sąjunga, kuri globoja Vietnamą ir įsipareigojusi teikti pagalbą. Kiniečiai įsiveržė į Vietnamo teritoriją šiaurėje ir vyksta aršūs mūšiai. Vietnamo vandenynse jau pribuvo sovietų karo laivų, o lėktuvais skubiai pristatoma karinės medžiagos ir ginklai. Taip pat diplomatiniais ir propagandiniais kanalais sovietai grasina Kinijai, kad susilauksianti sunkių pasekų, jeigu neatitrauks kiniečiai savo kariuomenės iš Vietnamo.

Įtampa pasaulyje labai grėsminga. Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje vyksta nenutrūkstą posėdžiai, UNO gen. sekretorius Waldheim su taikos misija išskubėjo į Aziją, tuo tarpu Amerika gal labiausiai susirūpinusi Iranu, iš kur nutrūkęs naftos tiekimas.

Iš viso nuvertus šachą ir krašto kontrolę perėmus musulmonų vadui Chomeini, padėtis Persijoje pasidarė dar kritiškesnė. Revoliucinis komunistinis elementas pasidarė nebesukalbamas, ir jie, sovietų remiami, siekia ir sieks krašto kontrolės savo rankose. Tokiu būdu sovietų svajonė realizuosis, nes savo kontrolėje turės nafta turtingą kraštą ir tiesioginį priėjimą prie Indijos

vandenyno. Kaip matyti, nuo pat Lenino laikų sovietinis agresyvumas pasiteisino: išskyrus atvejį, kada Kruščiovas buvo priverstas atšaukti raketas iš Kubos, sovietai visą laiką ėmė kraštą po krašto niekur nė per pėdą nesitraukdami.

Būdingas čia Vietnamo reikalas: prancūzų ir amerikonių kišimasis į Vietnamą buvo viso pasaulio pamerkas, bet sovietai mokėjo išnaudoti padėtį ir šandie jie Vietname yra šeimininkai. Iš kitos pusės vėl dvi guba moralė: kai Vietnamas užpuolė Kambodiją (Kampučiją), tai viskas buvo tvarkoj, bet kai kiniečiai "nori pamokyti Vietnamą", tai jau pasaulinė agresija. Nėra vienodų standartų nei politikoje, nei moralėje, ir atrodo, šandie laimi tas, kuris yra agresyvesnis.

Pereitų metų pabaigoje garsus sovietų dirigentas Kirilas Kondrašinas po gastrolių pasiliko Olandijoje kaip pabėgėlis. Jo žmona grįžo į Maskvą. Kondrašinas buvo laikomas patikimu ir turėjo daugiau teisių, negu kiti sovietų menininkai.

Liet. B-nės Spaudos Sąjungoje

NAUJI L.B. SPAUDOS SAJUNGOS NARIAI

Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga auga ir stiprėja narių skaičiumi. Pereitų metų gegužės 8 d. buvo pirmą kartą paskelbtas Sąjungos narių sąrašas, kur buvo paminėti 53 nariai. Iki šių metų vasario 18 d. Sąjungos narių skaičius pakilo iki 84.

Čia skelbiame naujai įstojusius:

NEW SOUTH WALES
V. Bukevičius, Epping
K. Daniškevičius, Carlingford
V. Doniela, Newcastle
M. Gailiūnas, Corrimal
A. Giniūnas, Canterbury
P. Grosas, Croydon Park
V. Kabailienė, Greenwich
M. Petronis, Campsie
A. Reisgys, Botany
A. Šernas, Newcastle
N. Butkienė, Cabramatta
VICTORIA
I. Alekna, E. Brighton
J. Balbata, Strathmore
P. Baltutis, Middle Park
P. Dranginis, Ashburton
O. Gaidelis, Wodonga
J. Gailius, Geelong
V. Jakutis, Alphonson
J. Jasulaitis, Malvern
J. Kirša, Mulgrave
A. Mikaila, E. Malvern
J. Plečkaitis, S. Caulfield
A. Pocius, Brunswick
B. Silvienė, Carnegie
B. Vanagas, Glen Iris
A. Zubras, N. Clayton
SOUTH AUSTRALIA
L. Gerulaitis, Underdale
K. Kaminskas, Kurralta Park
TASMANIA
J. Kutkienė, Glenside
A. Zamoiskis, Kensington
WESTERN AUSTRALIA
O. Liutikienė, Carlisle
A. Kantvilas, S. Hobart
Sveikiname naujus Sąjungos narius ir tikime, kad

su laiku visi Mūsų Pastogės skaitytojai taps Liet. Bendruomenės Spaudos Sąjungos nariais.

Liet. B-nės Spaudos Sąjungos Komitetas

Irano tragedija

(Tęsinys)

AR AMERIKA IŠLAIKĖ EGZAMINĄ?

Ar Amerika Viduriniųjų Rytuos išlaikė egzaminą, tegul patys skaitytojai sprendžia. Atrodo, kad trūko stiprios prezidento rankos. Tačiau rimčiau pagalvojus aišku, kad prezidentas negalėjo naudoti jėgos ar panašių priemonių užgniaužti sąjūdžius, siekiančiam žmogaus teisių krašte. Priešingu atveju prezidentas turėtų atsisakyti žmogaus teisių propagavimo, kuriam jis skiria pirmąjį dėmesį. Jei jis mėgintų tokį sąjūdį užgniaužti, jis patatytų save ir savo tautą į juokingą padėtį: viena sakyta, o kita daryta. Šis atvejas dar syki patvirtino, kad Carteriui nėra lengva pasauliui vadovauti.

Iranas - buvo nepaprastai gudrus šachmatinis Sovietų Sąjungos ėjimas, pastatęs Carterį į tikrai nepavydėtiną padėtį, blogesnę, negu Afrikoje: jis turėjo veikti, bet jo rankos buvo surištos žmogaus teisių užsiangavimu. Niksonui, veikiančiam prisilaikant praktiškosios pusės, šis atvejas būtų daug lengvesnis. Niksonas teigė, kad ne amerikiečių reikalas kaip kiti tvarkosi krašto viduje, nesvarbu visos kitos

mažiau reikšmingos aplinkybės - svarbu tik, kad Amerikos interesus reikalauja Iranas, tą labai svarbų strateginį tašką, išlaikyti savo įtakoje. Todėl reikia daryti viską, kad jis nepatektų į komunistų rankas.

KOKIA IRANO ATEITIS?

Dauguma komentatorių (įskaitant ir Iraną geriausiai pažįstantį Texas Universiteto prof. James Bill, parašiusį net kelias knygas apie tą kraštą), mano, kad tik civilinis karas galės išspręsti jų problemas ir tįk pralietas kraujas galės atvėsinti ikaitusias nuotaikas. Didesni optimistai linkę manyti, kad dar ne viskas Amerikos prarasta, kad gal dar ji ras galimybę susikabinti su juo vyr. religijos vadu Khomeini žadančią įkurti islamišką respubliką. Kol kas dar niekas neturėjo sėkmės, nes jis yra labai kietas, nusistatęs prieš visus užsieniečius. Prof. Bill teigimu, jis yra didelis nacionalistas, bet jokių būdų - neiškrėpėlis. Kiek jis yra nepopuliarus Vakaruos, sako profesorius, tiek jis yra populiarus Irane. Atrodo, kad jis gali tapti ir viso arabiškojo pasaulio vadu. Vienas iš jo patarėjų yra ligšiolinio radikaliųjų arabų vado

Magdalena Stankūnienė

Vasaros rožės

M. Stankūnienė, žinoma dailininkė Čikagoje, yra ir nuoširdi Mūsų Pastogės bičiulė

Rašo DARONAS, specialus Mūsų Pastogės bendradarbis iš Toronto (Kanados)

pulk. Kaddafi žmogus, vienas komunistinių pažiūrų ir trečias patarėjas neiškus. Khomeini grįžo Iranan ir buvo pasitiktas milijoninės minios. Pirmos jo kalbos buvo dar karinesnės, negu ligšiolinės: jis liepė Bakhtiar tuoj perduoti jam valdžią, visus užsieniečius, žinomus patarėjų vardu, išvadino vėliniais ir prašė, kad Dievas visiems jiems nukirstų rankas. Atidare savo štabą prie pat Bakhtiar įstaigos, o jo gerbėjai šaukė: "Mirtis šachui, mirtis Bakhtiar!". Bakhtiar įsakė kariuomenei pasitikti su kulipkomis visus, kurie mėgins jėga paimti valdžią. Į Khomeini gerbėjų eiseną įsijungė net uniformuoti kareiviai. Karininkai ir toliau dar remia Bakhtiar. Provincijoje musulmonai fanatikai teigia, kad jokia nauja santvarka ir jokia konstitucija nėra reikalinga. Užtenka vien Korano (Islamo religijos šventoji knyga kaip krikščionių Biblija) ir Khomeini. Jie tiki, kad Khomeini yra jiems Dievo siųstas mesijas, galįs kalbėtis su Dievu ir t.t. Atrodytų, kad jau viskas dirba ir priklauso Khomeini naudai. Tačiau tai dar ne viskas. Reikalai dar gali ir pasikeisti. Pirmas tikslas visiems riaušiniams buvo priimti-

nas - sukelti revoliuciją! Tai pavyko, bet dabar visi pradėjo save klausti, kas toliau. Revoliucinės grupės pradėjo nebesutarti dėl valdymo formos, valdžios perėmimo ir panašiais klausimais. Kai kurie žmonės pradėjo būti nepatenkinti ir pačiu Khomeini. Sako, jis obels pavėsyje Paryžiuje sėdėjo, o mes čia turėjome kraują lieti ir ką mes už tai gavome: nebeturime pinigų, jau visko trūksta, sužalojom sveikatą ar net praradom gyvybių ir už tai ar bent kada mes ką gausime. Daugelis moterų yra priešingos prieš poligamijos (kai vienas vyras turi kelias žmonas) ir juodu joms rūpų gražinimą. Vyrams būtų nuostolis, kad nebegalėtų gerti svaigiųjų gerimų, žiūrėti Vakaruose gamintus kinus Pakistanas planuoja islamišką valstybę - žada viešai karti, vagims kirsti rankas ir t.t. Khomeini, pajutęs šitokią gimstantį sąjūdį, pradėjo švelninti liniją. Jis pažadėjo ne viską gražinti, kas buvo praktikuojama senoj Islamo religijoje; taip pat tvirtino, kad jis prisilaikys demokratijos ir teisingumo principų ir kad jis pats gal ir neįeis į valdžią. Tačiau daug kas mano, kad jis taip gražiai šneka norėdamas paimti valdžią ir savo rankas, o paskui jis gali būti nemažiau griežtas diktatorius kaip pats šachas.

Kad neliktų beveidžių!

Jau buvo ir mūsų spaudoje skelbta, o taip pat ir australų spaudoje nuolat priimama, kad šie metai yra internacionaliniai vaiko metai. Atskirose Australijos valstijose sudarytos net specialios programos istiesiems metams, kur akcentuojama dėmesys vaikui tiek šiame krašte, tiek ir visame pasaulyje.

Lietuviai irgi galėtų prisiderinti prie šios vaiko metų idejos. Juo labiau, kad mūsų akimis mūsų vaikas turėtų būti išskirtinai dėmesio centre, negu bendra vaiko metų programa numato. Visų pirma, mūsų vaikai, kad jie nebūtų niekieno vaikai, o mūsų, lietuvių, ir kad jie visam gyvenimui prigyti kaip lietuviai, nesvarbu kuriame krašte jie begyventų ir kokią pilietybę būtų įgiję. Internacionalinių vaiko metų proga ir keliame šį lietuvių vaiko klausimą: kurio iš tiesų niekas kitas nekels ir kuris mums yra gyvybiškai svarbus.

Po trisdešimt metų išeivijoje visi pastebėjome, kad tik išauginti vaikai ir gal jam suteikti materialinį (pinigais ar mokslu) pagrindą visai neužtenka. Žmogus yra daugiau, negu vien žmogiskos padėrmės būtybė, pasitenkinanti tuo, kad gyvena. Žmogus yra dar ir moralinė būtybė, kas apsprendžia jo vietą socialiniame, politiniame, visuomeniniame gyvenime.

Kai kas sprendžia, kad moralinis klausimas yra religinėje srityje, ir dėl to nusiteikęs religinių atžvilgiu indiferentiškai nesijaučia moralės sąstomas. Priešingai, moralė yra žmonių socialinio gyvenimo principai, o jeigu religija, būdama tokioje ar kitokioje visuomenėje galiojo kaip socialinio gyvenimo normuotoja, tai ir moralė atsidūrė religijos kontrolėje. Kiekvieni atvejų religija moralinių principų neišskaidė, o kaip tik stengėsi juos stiprinti, išlaikyti ir tobulinti.

I moralinių principų skalę įeina ir priklausomybė tautybei. Šią moralinį dėsni patvirtina daugelis moralistų teologų (imant krikščionišką prasmę), tą patį teigia ir valstybiniai įstatymai modernios tautinės sampratos prasmę.

tos prasmę. Todėl prasilenkimas su tautiniais principais ir religiskais, ir socialiniais yra lygiai toks nusikaltimas ir principų laužymas, kaip kad vagystė ar kitokie socialiniai iškrypimai. Stebėtina, kaip prasizengimai tautai iki šiolei nėra įtraukti į mirtinų nuodėmių eilę, ką žmonija praktikavo ir tebepraktikuoja per tūkstančius metų.

Parafrazuodami Internacionalinius Vaiko Metus, mes juos niekam neprieštaraujame galime paskelbti Lietuvio Vaiko Metais. Lietuvio, nes niekas kitas lietuviams vaikais nepasirūpins, kaip tik mes patys. Tik pavėlėjime ir laikraštinių reklamų bei straipsnių - vis kalba tik apie savo vaikus, apie to krašto ateitį, tuo pačiu ir savo vaikus.

Mes irgi esame tauta su tomis patiomis moralinėmis, socialinėmis teisėmis ir įsipareigojimais, kaip ir kiti. Kodėl mes turime būtinai kapituluoti prieš kitus ir kitų naudai apleisdami savo tautinės pareigas ir laužyti moralinius principus? Išauginami vaikai lietuvių mes niekur neprasilenksime, gi nekreipdami dėmesio į vaiko tautinę sąmonę, mes laužome moralinius principus, patį vaiką ir būsimą žmogų pastatome kryžkelėje, kur jis nepritampa nei prie lietuviškos, nei prie vietinės bendruomenės. Praktiškai toks jaunas žmogus yra niekas. Atsakykime patys sau - ar norime, kad

mūsų vaikas gyvenime paliktų niekas? 2

Labai sujaudino aname Mūsų Pastogės numeryje jauną lietuvių pasisakymą klausimas - koks tikslas būti lietuviu nemokant lietuviškai? Šitie žodžiai verčia susimąstyti kiekvieną, kuris galvoja, kad jo vaikas kad ir nemokas lietuviškai paliks lietuviu. Bet kaip? Net ir svetima tauta, susidomėjusi lietuvių tauta, stengiasi išmokyti lietuviškai, kad priešitų prie tautinės lietuvių kultūros. Mūsų suaugę vaikai tikriausiai patiria didelį nemalonumą atitinkamose situacijose, kaip paaiškinti, kad jie lietuviškos kilmės, bet nemoką lietuviškai. Girdejome ir girdime nuolat priekaištų iš jaunų žmonių, kad jie nebuvo išmokyti lietuviškai.

Nepakartokime tos klaidos. Praktiškai žiūrint, išeivijoje lietuvių kalba neturi tokios reikšmės, kaip kad kitos didžiosios kalbos, bet žmogaus asmenybei yra esminė dalis: tai yra pilnai suformuoto žmogaus veidas. Atimant per neapdairumą šiuos veido bruožus, mes tokią veidą deformuojame.

Šiandien pasaulyje nėra žmogaus be tautybės. Kodėl mes, augindami vaikus, norime juos išauginti beveidžiais? Išnaudokime visas turimas priemones, kad vaikas būtų auginamas lietuviškai, kad jis išaugtų žmogum, turinčiu ir žinančiu savo vietą. Pirmiausia lietuvių kalba ir dvasia šeimoje.

Pagalvokime apie savo vaikų ateitį. Atminkime: pasaulis nekencia beveidžių žmonių! (v.k.)

MIRUSIEJI

MIRĖ JONAS ILČIUKAS

Vasario 13 dieną Čikagos lietuvių šv. Kryžiaus ligoninėje mirė buvęs sydneyjškis visuomenininkas ir veikėjas Jonas Ilčiukas. Jau kuris laikas kai jis kankinosi vėžio liga, kuri visiškai sunaikino jo kepenis. Kitas buvęs sydneyjškis sportininkas Rimas Gasiūnas, kuris dirba toje ligoninėje, pora valandų prieš jo mirtį dar su juo kalbėjosi, tačiau velionis jau buvo paskutinėse savo gyvenimo akimirkose.

Sydneyjškiai lietuviai Jona Ilčiuką prisimena labai gerai. Tai buvo žmogus, visuomet gražiai apsirengęs, nieko niekuomet neužgaulas ir visuomet norintis kitoms padėti. Dar iš Lietu-

vos ir Vokietijos laikų, turėdamas sceninių gabumų, jis ir Sydneyje tuoj pat išjungė ir menininkų ir teatro veikėjų būrelius. Velionis Petras Pilka buvo vienas iš jo artimųjų draugų. Sydneyje, įsisteigus lietuvių Liaudies Meno Mėgėjų Rateliui, kuriam vadovavo tautinių šokių mokytoja B. Kirlytė, ir ji išjungia ir Jonas Ilčiukas, kuris vaidina P. Pilkos režisuotame "Pabaigtuvių" veikale. Vėliau jis išjungia ir Sydneyje Lietuvių Teatrą "Atžala" ir vaidina J. Dambausko režisuotame "Atžalyno" veikale, vėliau K. Dauguvietytės režisuotame veikale "Mokyklos draugai" ir S. Skorulio režisuotame "Visuomenės veikėjai".

Būdamas didelis jaunimo draugas J. Ilčiukas išjungia ir į sportinę Sydneyje lietuvių veiklą. Jis buvo vienas iš Sydneyje "Kovo" steigėjų, vėliau keletą metų būdamas ir paskirose valdybose. Niekuomet Jonas neatsisakė dalyvauti jaunimui padėti ir visuomet, nors ir pats pinigų niekada per daug neturėdavo, bet jaunimą šelpdavo iš visos savo širdies.

Apie 1960-sius metus, dėl susidėjusių gyvenimo sąlygų, palikęs daugybę savo gerų draugų ir prietelių, Jonas persikelia gyventi į Čikagą. Čia ir vėl nuo pačių savo pirmųjų dienų, jis iš-

Nobelio premijos disidentams

SPAUDOS
KOMUNIKATAS

JAV Kongreso Saugumo ir Bendradarbiavimo Komisija (Commission on Security and Cooperation in Europe), Kongresmano Dante B. Fascell vadovaujama, antrą kartą nominavo 1979 metų Nobelio premijai Sovietų Sąjungos Helsinkio Grupės. Savo laiške Nobelio Institutui keturi senatoriai ir šeši kongresmanai pareiškė, kad tos, sovietų režimo nepripažįstamos, grupės "paaukėjo savo gerbūvi (ease), saugumą, dažnai net laisvę", nes drįso pareikšti protestą prieš žmogaus teisių mindžiojimą Sovietų Sąjungoje, kuri 1975 m. Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijoje Helsinkyje įsipareigojo tas teises gerbti.

Nominacija, apimanti Helsinkio Grupės Maskvoje, Ukrainoje, Lietuvoje, Gruzijoje ir Armenijoje, sutampa su vieno Maskvos Grupės steigėjų - Aleksandro Ginzburgo - suėmimu vasario 3 dieną. Ginzburgas ir kiti 32 sovietų Helsinkio Grupių nariai buvo nuteisti ilgam laikui kalėti. Antrą nominaciją pasirašė šie Kongreso nariai: Dante B. Fascell, kongresmanas, (D-Fla.), Komisijos pirmininkas; Senatoriai Clairborne Pell (D-R.I.), Patrick L. Leahy

Daug sužinosi
skaitydamas
Mūsų Pastogę!

(D-Vt.), Richard Stone (D-Fla.), Robert Dole (R-Kan.); kongresmanai Jonathan B. Bingham (D-N.Y.), Paul Simon (D-Ill.), Sidney Yates (D-Ill.), John Buchanan (R-Ala.) ir Millicent Fenwick (R-N.J.).

Aprašydami įvairias represijų priemones, kurių imamasi prieš Helsinkio grupes, nominuotojai pabrėžia, kad tų grupių nariai ir tolydžio "teberenka medžiagą, kurią perduoda Helsinkio signatarams jų žiniui, įvertinimui ir viešam skelbimui." Jų darbas yra "didelės moralės drąsos ir visuomeniškos sąžinės pavyzdys", tęsia toliau laiske ir prideda, kad tie asmenys paaukėjo savo gyvenimą taikos ir padarumo tarnyboje.

JAV Kongreso Helsinkio Grupė, kaip žinoma, buvo sudaryta 1976 metais sekti ir padrasinti, kad 35-ų tautų - signatarų susitarimai ir įsipareigojimai būtų vykdomi. Komisija išleido tris toms sovietų Helsinkio Grupių dokumentų angliškų vertimų ir išklaušė parodymų Maskvos ir lietuvių grupių narių, kurie šiuo metu yra tremtyje Jungtinėse Valstybėse.

Lietuvių Helsinkio Grupės nariai yra: Viktoras Petkus, kun. Karolis Garuckas, Ona Lukauskaitė-Poškienė, Eitanas Finkelšteinas, Balys Gajauskas ir Tomas Venclova, Grupės atstovas užsienyje.

Elta

PREMIJOS

Vasario 16-sios proga Sydneyje buvo įteiktos dvi Australijos Lietuvių Fondo premijos: jaunajai Mūsų Pastogės bendradarbei Eleutei Kiverytei ir geriausiai baigusiam lietuistinui kursui Ritai Barkutei.

Sveikiname laureates ir tikimės, kad tas paskatins ir kitus jaunuolius aktyviau jungtis į lietuvišką kultūrinę veiklą.

nei Australijos, nei Amerikos pilietis ir važinėjo su lietuvišku pastu) ir kartu su Clevelando "Grandinėle" per Lietuvių Dienas atskris į Sydney. Tai buvo jo didžiausias gyvenimo noras. Tačiau, prieš pat šventes, jis gauna kraująnį priepuolį ir patikrinus, pasirodė, vėžys yra jau per toli nuėjęs. Jonas gydyosi, tačiau tas viskas jau yra beviltiška ir žiaurios mirtis jį pakerta.

Skaudu yra netekus gero prieteliaus, gero lietuvių, gero veikėjo. Tačiau gyvenimo vagos mes niekuomet negalėsime pakeisti. Savo ir draugų, čia Australijoje ir Amerikoje, vardu, sakau, Tau Jonai, paskutinį Sydiev. Tavo charakterio ir Tavo nuoširdžios asmenybės mes niekuomet nepamiršim, kai Tavo nuveikti darbai patys apie save pasakys ir ateičiai paliudys, koks puikus žmogus Tu buvai.

Antanas Laukaitis

Širdingai užjaučiame mielą Antaną Mikailą, mirusį jo broliui Juozui Lietuvoje

O.I. Aleknai
M.J. Antanaičiai
M.J. Birietai
O.V. Jakučiai
Z.J. Meiliūnai
B.E. Pankevičiai
L. Petrauskienė
B. Vanagas

GILIAS PĖDAS IMYNUS ASMENYBĖ

REŽISIŲRIAUS J. GUČIAUS KULTŪRINIS PALIKIMAS
B. Straukas

1978 m. vasario 22 d. Adelaidėje mirė viena iš ryškiųjų lietuvių kultūriniam darbe asmenybių - režisierius Juozas Gučius. Mirties metinių proga prisimename Juozą Gučių ir jo įnašą į lietuvių kultūrinį gyvenimą. Red.

Atsidūrę priverstinėje emigracijoje ne visi vienodai ją priėmė ir prisitaikė. Vieni netikėtai pakeitė visuomeninį ir profesinį statusą, rezignavo, paskendo savo kasdieniniuose smulkiuose rūpesčiuose, numojo ranka į turimus talentus ir išsimokslinimą, tapo paprastais pilkais rankpelniais, besirūpinančiais kaip nors susikurti medžiaginę egzistencijos pagrindą ir išsiauginti šeimas. Ir apie nieką kitą nenorėjo nei girdėti, nei galvoti. Didokas tokių procentas dingo mūsų tautai, nepalikęs jokių savos egzistencijos pėdsakų. Tačiau turėjome ir tebeturime stiprių asmenybių, kurios nesugniužo po likimo jiems primesta našta ir išliko žmonėmis sau ir savai tautai, nestokojo kūrybinio polinkio ir gaivaus optimizmo. Nei rankpelnio dalia, nei neįprastas fizinis darbas nepalaužė dar jaunystės įsisavinto idealizmo. Sugebėjo surasti dirvą saviems talentams ugdyti ir juos puoselėti ir niekeno nelaikdama ir neprašydami bet kokios paramos.

Prie pastarosios grupės priskirtinas ir velionis režisierius Juozas Gučius. Teatras, režisūra ir literatūra buvo jo trys mylimosios, kurioms jis liko ištikimas visą savo gyvenimą.

Tačiau visų didžiausia J. Gučiaus "silpnė" vis dėl to buvo teatras, su kuriuo jo gyvenimas buvo glaudžiai surištas Lietuvoje ir išeivijoje. Nuo pat ankstyvosios jaunystės ji žavėjo scenos menas. Metės teisės studijas jis įstojo į A. Sutkaus vadovaujamą Tautos Teatro studiją. Kiek laiko dirbo

satyros teatre Vilkolaky. Tačiau vis nesijautęs tinkamai pasiruošęs 1929 m. baigė Valstybės Teatro vaidybos studiją. Netrukus jis buvo pakviestas dirbti į Valstybinį Radiofoną režisierium, ir tose pareigose išbuvo iki pastitraukė į Vakarų.

Režisieriaus darbas radiofone anuo metu buvo visai nauja teatro meno šaka. Trūko patirties ir tradicijų. Nebuvo nei šiam reikalui tinkamų veiklų. J. Gučius šį darbą pradėjo galima sakyti visai pionieriškai. Trūkstant perduotinų veiklų, reikėjo juos iš kur nors gauti, surasti. Kokie turėjo būti radiofono vaidinimai, anuo metu retas kas nutuokė. Beveik niekas jų neradė ir radiofonui nesiūlė. Viskas buvo palikta režisieriaus nuožiūrai. Kaip išmanai taip ir verskis. Bet radiofono vaidinimai yra specifinė teatro meno sritis. Čia aktorius negali imponuoti ir pasireikšti vaidyba, judesiais ar mimika. Visai neegzistuoja vaidų elementai, dekoracijos. Viskas pagrįsta garsu ir garsų efektais bei balso moduliacija. Šioje srityje jaunas režisierius J. Gučius buvo galima sakyti naujokas. Visą, galima sakyti, teko pradėti iš nieko ir pačiam laužti pirmuosius ledus.

Turėdamas literatūrinį talentą J. Gučius nesidairėdamas į šalį ir nelaukdamas iš niekur pagalbos, pats ėmė kurti radiofono vaidinimus, dažniausia taikindamas juos įvairiausiomis progomis. Taip, sakysim, Velykų proga atsirado 12 paveikslų mistėrija "Golgota". Ji buvo

Juozas Gučius

transliuojama per Kauno radiją kiekvieną Didįjį Penktadienį per visą nepriklausomybės laikotarpį. Be to, buvo parašyta ir transliuota "Žvabūnų vėjai" paneunuose, "Krikštas arba Te Deum laudamus", "Kryžių papėdėje", "Ateina žmogaus Sūnus", "Užgavėnėnės", "Savanoris Lukšys arba Pirmoji Auka", "Praregėjimai", "I laimėjimą" (Lietuvos 20 metų nepriklausomybės sukakčiai),

Susitikimai su J. Gučium

Paulius Rūtenis

Iš matymo Juozą Gučių pažinojau dar Lietuvoje. Dažnai jį matydavau žygiuojant Kauno Laisvės Alėja, visados elegantiškai apsitačiusi, tačiau dažniausiai susirūpinusi ir retai besisypsanti. Tuo metu J. Gučius buvo Kauno radiofono administratorius ir režisierius. Jis pats rašė veikaliukus radio laidoms, kuriuos surežisuodavo pasikvietęs talkon Jauno Dramos Teatros aktorius. Jo rašyta ir re-

"Žalgiris", "Saulės mūšis", "radio žuikių išdaigos", "Radijininkai" (valstybės radiofono 10 metų sukakčiai), "Žmonės už girių" ir daugelis kitų.

Be grynai savo sukurtų vaidinimų rež. J. Gučius inscenizavo radio vaidinimus pagal mūsų žinomų rašytojų kūrinius, būtent, Vaižganto "Vadovų kraštas" ir "Namai pragari", V. Krėvės "Šarūnas", V. Pietario "Algimantas", A. Biliūno "Liūdna pasaka", Žemaitės "Kunigo nauda velnias gauda", Vydūno "Vergai ir dykiai", O. Milašiaus "Miguel Manara", B. Sruogos "MILŽINO paunksmė" ir eilę kitų.

Rež. J. Gučius nesitenkino vien savo ar kitų savojo krašto rašytojų veikalų inscenizavimu. Jis stengėsi klausytojams pristatyti ir juos supažindinti su pasaulinės literatūros kūrėjais bei jų veikalais. Šio tikslo siekdamas J. Gučius inscenizavo Šekspyro "Venecijos pirklys", ir "Pikčiurnos tramdymas" Goethes "Egmontas" ir "Brolis ir sesuo", Ibseno "Nora", Meterlanko "nekvieštoji viešnia", Tols-tojaus "Gyvasis lavonas", Čechovo "Dėdė Jonas", Šillerio "Klasta ir meilė", Puš-

kino "Mocartas ir Seljeri", Čechovo "Meška", Šillerio "Plėšikai", Gorkio "Motina" ir dar daugelį kitų, ko čia neįmanoma suminėti. Tačiau jau vien čia išminėti savų ir svetimų rašytojų vardai ir jų kūriniai rodo J. Gučiaus literatūrinį išprusimą bei skonį ir jo norą plėsti klausytojų literatūrinį akiratį ir supažindinti juos su teatro menu. Tuo metu Lietuvoje turėjome berods tris profesinius teatrus: Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose. Tik maža tautos dalis galėjo pasinaudoti šiomis meno šventovėmis, o radio tinklas buvo gana platus. J. Gučiaus paruoštų radio vaidinimų auditorija buvo keleriopai skaitlingesnė už teatrų lankytojus. Todėl J. Gučius neabejotinai atliko didelių pionierinių darbų supažindinimas plačiuosius mūsų tautos sluoksnius su teatru ir tuo būdu paruošė tūkstančius teatro mylėtojų, ir nėra abejonės, kad iš jų tarpo ne vienas buvo paskatintas tapti aktorium. Nežinia ką velionis J. Gučius būtų davęs lietuviškajam teatrui, jei ne karas ir jo pasekoje mūsų tautos tragedija jo nebūtų išbloškusi į tolimas paskviečius. Tačiau J. Gučius ir čia nenuleido rankų ir nesileido pasroviui. Jis savo pašaukimui paliko ištikimas.

Neteko tėvynės ir savosios plačios auditorijos, o vienok nekapituliuavo, neapsikasė savo darže ir nepasikendo fabriko dulkėse. Nebuvo auditorijos — jis ją surado, nebuvo aktorių — jis pats atsirinko ir išauklėjo, nebuvo teatro — jis jį sukūrė.

Nukelta į psl. 4

spektaklius, ir šiandien, žiūrint iš tolimos perspektyvos, galiu drąsiai sakyti, kad tai buvo savotiško ir idomaus sukirpimo spektakliai. Kai kurie jų nepasižymėjo gilesnėmis dimensijomis, bet žiūrovus žavėjo savo estetišku priėjimu ir išokijimu scenoje meniškoms tikrovėms. Ne veltui mūsų iškilusis rašytojas, gyvenęs Adelaidėje, Pulgis Andriūšis, pats dar Lietuvoje lankęs Balio Sruogos teatro seminarą, žavėjosi Gučiaus spektakliais, savo rašytose recenzijose nesigailėjo komplimentų visada pabrėždamas, kad Gučiaus režisūros spektakliai švyti estetiškumu, nesą rankų gražymo ir naturalistinio draskymosi.

Arčiau susipažinti su Juozu Gučium teko man įstojus į australų operą. Jo nepaprastai nuosirdi, įdomi, aukštos inteligencijos žmona, dainininkė, dainavimo pedagogė ir muzikos kritikė Antanina Binkevičiūtė suvedė mane su Gučium po vieno atsilankymo Adelaidėje su opera. Nuo čia ir prasidėjo mano metiniai susitikimai su J. Gučium, trukę kuone 12 metų.

Nukelta į psl. 4

Mūsų Pastogė Nr. 9, 1979.3.5, psl. 3

J. Gučiaus įsteigta Teatro Studija. Iš k.: Matulevičius, J. Gučius, V. Ratkevičius, Gutis, Kanienė, Petrikas, Kučinskas, Matulevičienė, Trinka ir Reinsys.

Gilias pėdas įmynus...

Atkelta iš psl. 3

Nėra to blogo, kuris neiš-eitų į gerą — šis senas prie-žodis nors ir paradoksiškai labai dera J.Gučiaus teatrini- nei karjerai. Jei J.Gučius būtų likęs Lietuvoje, vargu ar būtų atsiplėšęs iš radio-fono režisieriaus posto, kur jis buvo giliai įleidęs šaknis, išskleidęs savo talentą ir ši darbą pamėgęs. Velionis savo gyvenime ir veikloje buvo metodiškas, nuoseklus ir pareigingas. Vargu ar būtų pajėgęs nutraukti ryšius su turimom pareigom ir ieškojęs naujos darbo dir- vos.

Nėra abejonės, kad J. Gučius giliai savo širdyje slėpė troškimą kada nors išeiti kaip režisierius į tikrą, ne vien girdimą sceną su gerai paruoštais aktoriais, meniškam deko- racijom ir ten atskleisti save. Savo ilgų metų masty- mams ir svajonėm suteikti išorinę formą yra kiekvieno menininko idealas. Šio idealo siekė ir J.Gučius.

Vos pasiekęs šio žemyno krantus, J.Gučius jau 1951 m. pradėjo organizuoti tea- trą studiją. Nerado jis čia atklydusių buvusių teatro aktorių ir šioj srity patyru- sių bent mėgėjų. Pats savo nuojauta ir nuožūra prisiš- nekino būrelį jaunų žmonių, besidominčių teatru. Savo patrauklia asmenybe pajėgė suementuoti juos į glaudų vienetą. Ir štai prasidėjo il- gus metus išnešiotų svajo- nių įgyvendinimas. Grįžęs iš fabriko skubėdavo į repeti- cijas, kurios vykdavo net po keletą kartų savaitėje. Sce- nai veikalus parinkdavo su pedagogo išvalgumu. Ne tiek jis rūpinosi, ar statomas veikalas patiks publikai. Jam daug svarbiau buvo pa- ruošti scenai aktorius, ir veikalo atranka turėjo pirmoj eilėj pasitarnauti kaip auklėjamoji ir moko- moji priemonė.

J.Gučius nemėgo viduti- niškumo. Pats būdamas principingas ir kruopštus, to paties reikalavo ir iš savo studijos auklėtinių. Nė vie- nas jo statomų veikalu neiš- vydo ramos šviesos, kol režisierius nebuvo išsitikinęs, iš kiekvieno vaidintojo bus išgauta viskas, ką šis pajėgė ir kad statomas veikalas kaip išbaigtas kūrinys gali būti atidengtas žiūrovams.

Negausi ir marga adelai- diškė lietuvių publika ne vi- suomet suprato ir įvertino režisieriaus J.Gučiaus pas- tangas. Nežiūrint to, rež.J.Gučius per septynnerius metus (1951—1958) su savo studija pastatė 14 atskirų scenos veikalu ir davęs vietinei publikai ir "ekspertavęs" viso 23 spe- ktaklius.

Su Teatro Studijos auklė- tiniais J.Gučius pastatė šiuos veikalus: V.Kudirkos "Viršininkai", K.Capek "R.U.R.", B. Sruo- gos "Kazimieras Sapiega", A.Škėmos "Vieną vakarą", A.Cechovo "Meška", H. Du- vernois "Ponia iš bronzos ir ponis iš kristalo", J.Madison Morton "Dvigyba nuoma", A.Cechovo "Piršlybos", Z.Kučinsko "Kryžkeliai", J.Jankaus "Susitikimai",

V.Alanto "Aukštadvaris", A.Gustaičio "Sogučiai", Moljero "Mokykla žmonoms", A. Škėmos "Žvakidė" ir V.Krėvės "Šarūnas".

Teatro pastatymams tal- kino dailininkai: A.Rūkštelė, A.Marčiulionis, S.Neliubšys, L.Zygas, C.Dagienė, A.Ku- dirka ir kt.

Kaip J. Gučius buvo rim- tai atsidadęs savo studijai, rodo jo paruošimas trijų veikalu anglų kalba daly- vaujant Australijos teatrų festivalyje. Australų spau- doje šie spektakliai susilau- kė aukšto įvertinimo.

J.Gučiaus Teatro Studijoj visą laiką dalyvavo: Algis Gutis, Sofija Kanienė, Zeno- nas Kučinskas (miręs), Genė Matulevičienė, Algis Petri- kas, Bronius Rainys, Vikto- ras Ratkevičius, Nikodemus Skidzevičius, Alfonsas Trin- ka ir visa eilė kitų, kurie da- lyvavo tik kai kuriuose pas- tatymuose.

Bet vieną dieną Teatro Studija užsidarė. Neieškosim užsidarymo priežasčių, nes gal jų ir ne- atrasime. Bet tuščios vietos neliko. Čia išminėti jo auklėtiniai ir dabar tebėra mūsų teatro, kaip jis besivadintų, pagrindinių ramsčių. Ir ne vien tai. Ši nedidelė aktorių grupė be vaidinių dalyvauja beveik visuose mūsų minėjimuose ir kultūrinio- se rengimuose. Be jų mū- šų tautinis gyvenimas būtų gerokai blankesnis. Tai kon- kretūs J.Gučiaus darbo vai- siai.

Vertindamas J.Gučiaus vieno scenos veikalo pasta- tymą Pulgis Andriušis anuo metu spaudoje rašė: "Pir- masis matytas klojime lie- tuviškas vaidinimas jį tie- siog užburė, atėmė jam žadą, sakytum šventąjį būtų aplankęs stebuklingas regė- jimas".

"Be Adelaidės J.Gučiaus sparnai nebūtų išsiplėtę iki paskutinės plunksnos. Gučius įvykdė savo svajonę — įkuria savo teat- rą su savo nuosavais aktoriais. Perteikia, ką pats buvo ga-

vęs iš A.Sutkaus ir ką pats sugebėjo. Jis yra vaidybinės vargo mokyklos organiza- torius".

Šalia teatrinės veiklos J.Gučius buvo ir dailiojo žo- džio kūrėjas bei propagato- rius. Visoje eilėje tuometinių parengimų ir li- teratūros vakarų jis yra skaitęs ir savosios literatū- rinės kūrybos: "Žvaigždės mirgant" (dramos epozodas), "Liūdnas feljeta- nas", "Lemingasis" (scena iš istorinės kronikos), "Apsivogė" (nutikimas), "Skerspiuvis", "Ir šikšnos- parniai plasnoja", (novelė), "Miražas", "Migla" (apysaka), "nepatogios si- tuacijos" (feljetonas), "Tu viltis" ir daug kitų.

Tom pačiom progom J.Gučius skaitė ne vien savo, bet ir kitų autorių kū- rybos ir visuomet mus džiū- gino meninio žodžio inter- pretacija.

Nesvetima J.Gučiui buvo ir mūsų periodinė spauda: rašė "Australijos Lietuvai", "Mūsų Pastogėje", "Dirvoj" ir eilė kitų laikraščių, daž- niausia teatrinėm temom.

Nevengė ir visuomeninės veiklos. Buvo aktyvus ben- druomenės narys, leidosi renkamas į ALB Krašto Ta- rybą, Garbės Teismą. Taip pat buvo Adelaidės Liet. Sąjungos ir "Ramovės narys".

J.Gučiaus veikla buvo plati ir šakota. Jo talentas reiškesi, kaip pastebėjote, keliomis kryptimis ir visur jis paliko giliai įmintas pė- das. Po mirties palikęs ge- rokas pluoštas grožinės kū- rybos ir kitokių rankraščių. Visas šis palikimas saugo- mas ir tvarkomas jo žmonos Antaninos, kuri nusistatiusi perduoti Teatro Muziejui Čikagoje. Vertėtų bent dalį J.Gučiaus kūrybos atspaus- dinti, kad ji neliktų vien ar- chyvine medžiaga. J. Gučius to tikrai nusipelnęs.

ir jo eiles ir ištraukas iš mi- nėtos misterijos dažnai skaitydavo literatūros va- karuose. Misteriją "Migel Manara" 1939 m. J. Gučius buvo surežisavęs Kauno ra- diofone su mūsų iškiliais ak- toriais Henriku Kačinsku ir Elena Žalinkevičaitė, bet jo svajonė buvo parodyti šį veiklą scenoje. Deja, silpna sveikata ir jau nemažas me- tų skaičius neleido jam to įvykdyti. Taip prieš metus užgėso mūsų teatrologas re- žisierius Juozas Gučius.

Dar daug ką galima būtų pasakyti apie kuklų, nesiafi- šuojantį menininką Juozą Gučį, bet tam reikėtų jau rašyti studiją.

Kiek žinau, jo našlė žmo- na, ištikima jo meninių ide- alų bendradarbė dabartinis metu tvarko pomirintį jo palikimą. Iš rašyto laiško sužinau, kad Juozas Gučius be literatūrinių draminių darbų yra palikęs nemažai atsiminimų apie lietuviško teatro pradininkus, akto- rius, režisierius. Ar never- tėtų juos suredagavus iš- leisti atskira knyga. Inicia- tyvos turėtų imtis jo auklė- tiniai, Adelaidės "Vaidilos" teatro aktoriai, o prie jų tik- rai prisijungtų kiti, kuriems rūpi lietuviškas teatras. To- kia knyga būtų gražus pa- minklas Juozui Gučiui.

Susitikimai su Juozu Gučium

Atkelta iš psl. 3

Šiuose metiniuose susiti- kimuose man teko gerai pa- žinti režisierius Gučį, susi- žavėti jo gilia erudicija, džentelmeniškumu, kuklu- mu ir jo įdomia kaip režisie- riaus ir teatrologo asmeny- be.

Juozas Gučius vaidybos mokslus pradėjo Tautos Te- atro studijoje, kurios vadovu buvo iškylusis režisierius Antanas Sutkus. 1926 m. Antaną Sutkų paskyrus Valstybės Teatro direkto- rium, studijos auklėtiniai buvo perkelti į Valstybės Teatro studiją, kurią pirmoj laidojo rež. B. Dauguviečio klasėje baigė Juozas Gučius. J. Gučius buvo nepaprastai susizavėjęs savo mokytojo Antano Sutkaus teatriniais principais.

Antanas Sutkus į kiekvie- ną teatrą žiūrėjo tautinės specifikos aspektu. Jis skel- bė ir atstovavo sąlyginio teatro kryptį per impresio- nistinę - simbolistinę kūry- binę prizmę. Jis propagavo teatrą laisvą nuo naturalis- tinės buities atkūrimo ar jos pamėgdžijimo atsisakant naturalizmo, einant į žmo- gaus kaip kūrėjo pažinimą ir įvertinimą, o ne gatvėje ieš- kant meno kūrybos poreiš- kių.

Tuospačius principus te- atre stengėsi įgyvendinti ir Juozas Gučius. Pripažinda- mas garsiajam Stanislav- skiui auklėtojo - pedagogo nuopelnus aktoriaus saviruo- šoje, jis jo pirmuosius, kitų užgirtus režisūrinius natu- ralistinius bandymus kaip ir jo mokytojas Antanas Sut- kus bandė atmesti.

Reikia atminti, kad A. Sutkus, poeto J. Baltušaičio patariamais Maskvoje 1916 metais baigė garsiojo F. Ko- misarževskio dramos studij- ą, be to buvo tuoj pakvies- tas į garsiosios simbolinių veikalu interpretatorės V. Komisarževskaitės teatrą. Šie du teatro šulai, "menas menui" atstovai, darė dide- lės įtakos A. Sutkui ir vėliau jo mokiniui Juozui Gučiui. Adelaidės Teatre - Studijoje Gučius stengėsi perduoti

šias visas idejas savo auklė- tiniais lavindamas juos es- tetiniais impresionistiniais vaidybiniais etudais ir iskiepindamas juose akto- riaus įvaizdžius.

Man tikrai būdavo įdomu klausytis mūsų metiniuose susitikimuose Juozo Gučiaus asmeninių išgyvenimų, iš- gyvenimų, susijusių su tea- ru apskritai ir su lietuviško- jo teatro pradininkais bei kūrėjais. Nuolat siūliau tas jo atmintyje susirinkusias žinias apie lietuvių teatrą paskelbti spaudoje kaip istorinę teatrą medžiagą. Nežinau, ar tai mano pa- veiktas, keleriams metams praslankus jis aprašė Mūsų Pastogėje įdomią apybraižą apie rež. A. Sutkų. Bet tai, berods, ir buvo jo vienintelis straipsnis lietuvių spaudoje apie praeities teatrą.

Juozas Gučius nepapras- tai rūpinosi ir sielėjosi tea- ru išeivijoje. Kiekvieną kar- tą susitikus klausdavo, ką veikia Sydneyje "Atžala", ką numato statyti, kas ką vaidina ir panašiai. Niekaip jis negalėjo suprasti, kodėl Amerikos lietuviai neturi pastovaus teatro. Į Adelai- dės "Vaidilos" teatro kiek- vieną pastatymą jis ateidavo ir su dideliu užsidegimu se- kė savo buvusių auklėtinių pastangas ir pažangą.

Pats dalyvavęs "Vilkola- kio" satyriniame teatre Lie- tuvoje, mėgo kalbėti apie Vilkolaki pasirodymus ir džiaugėsi, kad Amerikoje "Antrasis kaimas" - satyros teatras turi daug Vilkolaki teatro brožų. Aktoriui Vi- taliui Žukauskui atvykus į Australiją, jis jo satyrinį meną išgyrė Mūsų Pastogė- je straipsnyje "Satyras Australijoje": "Šypsosi se- nas kaunietis. Šakčiais šypsosi senoji "Vilkolaki" atžala - Vitalis Žukauskas nepasikartodamas, bet nau- jai karikatūriniai satyriniai kurdamas mūsų gyvenimo pasigailėjimo vertus mo- mentus".

Būtina paminėti Juozo Gučiaus domėjimąsi Vydū- nu, kuris nepriklausomos

Lietuvos metais mūsų teat- rams alsuojant stanslav- skiškuoju naturalizmu buvo atmestas, kaip miglotas, ne- suprantamas svajotojas, simbolistas dramaturgas. J. Gučiui jis jau tada buvo ido- mus ir suprantamas. Man dažnai jis siūlė vaidinti, skaityti kad ir ištraukas iš Vydūno patriotinių dramų, kurios, jo supratimu, buvo duona mūsų lietuviškojo gy- vastingumo išlaikymui, gal net ir jausdamas, kad po daugelio metų ne tik išeivi- joje, bet ir okupuotoje Lie- tuvoje Vydūnu ir vėl bus pradėta domėtis.

Savo gyvenimo saulėlei- dyje kad ir negaludamas Juozas Gučius turėjo įdomių ir didingų sumanymų. Jis norėjo dar surežisuoti Os- karo V. Milašiaus misteriją "Migel Manara". Poetą O.V. Milašių jis nepaprastai mėgo

Prieš 30 metų

Mūsų Pastogė neseniai atšventė 30 metų sukaktį. Ta proga įdomu pavartyti senus komplektus ir pasi- skaityti, kas Mūsų Pastogė- je buvo rašoma prieš 30 me- tų. Įvedame skyrelį naudo- jantis ano meto Mūsų Pas- togės informacija. Red.

1949 m. kovo 2 d.

Užsienio politikoje Nor- vegija pirmoji iš Skandina- vijos kraštų pareiškė noro įstoti į Atlanto Pakto (NATO) sąjungą. Sovietų pasiūlymą pasirašyti nepuo- limo pakta Norvegiją atme- tė ir palinko į Vakarus.

Mūsų Pastogė vis dar ne- turi pastovių prenumerato- rių ir siunčiama pakietais, kur platintojai paskleidžia tautiečiams, bet drauge jau perspėja, kad vėliau Mū- sų Pastogė bus siuntinėjama tik ją užsiprenumeravus- siems.

To meto kainos. Anuo metu darbininko uždarbis

buvo 3 šilingai 6 penai į va- landą (anglies kasyklose), o Mūsų Pastogės atskiras nu- meris kainavo 1 šilingas. Prenumerata buvo skelbia- ma ne metams, bet mėnesiui - 4 šilingai.

Nors 1949 m. kovo 2 d. Mūsų Pastogės numeris bu- vo tik 6-sis, jau cituojama dar Vokietijoje leidžiamo "Lietuvių žodžio" Mūsų Pastogės pristatymas - re- cenzija, kur Mūsų Pastogės pasirodymas buvo priimtas kaip "naujas lapas Australi- jos lietuvių gyvenime" ir to- liau cituojama: "Taigi, šių metų pradžioje Australijos lietuviai atvertė tikrai naują savo bendruomeninio ir kul- tūrinio gyvenimo lapą. Lin- kime tą lapą prirašyti kuo- turingiausiai ir kuo gra- žiausiai dalykais". (bus daugiau)

Atskleisdamas Mūsų Pa- stogę pagalvok, ar apmo- kėta jos prenumerata!

B. Mockūnienė

"Lituanistinių mokyklų sėkminga veikla yra visų lietuviškų bendruomenių rūpestis", sako JAV LB Švietimo Taryba, (Švietimo Gairės Nr. 4).

Turėdami galvoje, kad išeivijoje lietuviškas bendruomenės sudaro išeivijos lietuviai, nesuklysimė pasakę, kad lituanistinės mokyklos ir jų sėkminga veikla turi rūpėti kiekvienam lietuviui. Tai, žinoma, yra akisijoma, bet kaip visur gyvenime taip ir čia, yra ir išimčių. Tik vargas, kai tos išimties būna per daug didelės!

Dažnai išgirstame tautiečius kalbant: "Yra mokytojai, tegu moko, tegu rūpinasi. Gerai dar, kad nuvežam vaikus į mokyklą".

Arba kiti dar "gudriau" pašneka: "Kam ta lietuvių kalba vaikams reikalinga? Šiame krašte viskas angliskai. Beprasmiš laiką gaisinimas".

Nesileisiu čia į polemiką su taip galvojančiais tautiečiais, tik pasakysiu, kad jie abejais atvejais klysta.

Sako: "...yra mokytojai, tegu rūpinasi".

Taip, ačiū Dievui, net ižengus ir ketvirtąjį išeivijos dešimtmetį, dar vis atsiranda mokytojų, pasišventėlių lietuvių, kurie be atlyginimo, nuvogdami laiką nuo savo poilsio, važiuoja kas savaitę į lituanistines mokyklas ir nuosirdžiai ten dirba. Yra tokių pasišventėlių, kurie tą našta neša jau virš dvidešimt metų. Jie dirba tyliai, kantriai, nieko sau nereikalaudami, nesigirdami savo nuopelnais. Didžiausias jų troškimas, kad ateitų vaikai į mokyklą, kad pasisavintų jiems perduodamas žinias, kad pasisemtų lietuviškos dvasios.

Iš šalies žiūrint tie mokytojai atrodo lyg vargšės bitelės, kurių sunėstu medum gardžiuojasi lietuviškoji bendruomenė, visai nepagalvodama, kas tą medų sunėšė. Niekas tokių mokytojų neliaupsina bendruomeniniuose susirinkimuose, negarsina spaudoje, neapdovanoja medaliais už nuopelnus. Žinoma, neatrodo, kad mokytojai to pasigenda ar dėl to liūdi. Vis dėlto retkarčiais, vertėtų prisiminti ir jiems nepagailėti gero žodžio.

Praadedant naujus mokslo metus čia ir norėčiau nors trumpai paminėti tokius pasišventėlius mokytojus Adelaidėje.

Vienas iš tokių mokytojų yra Vytautas Statnickas, Adelaidės L.B. Savaitgalio Mokyklos Vedėjas, dirbęs lietuviškoje mokykloje jau dvidešimt metų. Per jo mokyklą yra perėję 375 mokiniai. Jo buvę mokiniai šią dieną jau reiškiasi lietuviškoje veikloje ne tik Adelaidėje, bet ir visoje Australijoje. Kai kurie jau mokytojauja toje pačioje mokykloje, šalia savo buvusių mokytojų.

Kiti paminėtini ilgalaikiai LB Savaitgalio Mokyklos mokytojai: Anelė Blandienė, išdirbusi 22 metus, Ona Zamoiskienė, išdirbusi 18 metų, Anastazija Petruškevičienė, išdirbusi 15 metų, p. Renkė, buvęs mokyklos vedėjas, išdirbęs 12 metų, a.a. Antanas Maželis 12 metų, Vytautas Neverauskas - 10 metų ir eilė kitų, išdirbusių mažiau dešimties metų.

Svento Kazimiero Mokykloje mokytojauja šie ilgalaikiai mokytojai: Elena Varnienė, buvusi mokyklos vedėja, išdirbusi 18 metų, K. Pažėra - 17 metų, S. Pusedrišienė - 12 metų, M. Daugalienė - 12 metų, Anelė Urnevičienė, buvusi mokyklos vedėja, išdirbusi 11 metų. Visa eilė kitų mokytojų, mokytojųavusių mažiau dešimties metų.

Negalima praeiti nepasidžiaugus nė pro Lituanistinių Kursų (Matrikuliacijos klase). Ši, nors dar labai jauna, dar tik pradėdanti trečius metus, bet jau Adelaidėje pasižymėjusi, išleidusi dvi abiturientų laidas.

Sakoma, kad gera pradžia jau pusė darbo. Lituanistiniams Kursams gerą pradžią davė iškili lietuvių mokytoja p. I.I. Davis-Požėlaitė. Isolda Davis sau duoną pelnosi mokytojaudama australų gimnazijose, kaip vyresnė svetimų kalbų mokytoja, dėstydamą prancūzų ir vokiečių kalbas. Ponai Davis tenka nuopelnas ir adelaidiškų padėkų už išrūpinimą Lituanistinių Kursų Adelaidėje. Ji ne tik juos įkūrė, pastatė ant kojų ir juose mokytojavo, bet verbuoja naujus mokinius, taip pat palaiko tamprius ryšius su mokinių tėvais ir su australais egzaminatoriais - Public Examination Board.

Šalia jos, Adelaidės Lituanistiniuose Kursuose mokytojauja eilė vyresnių ir jaunesnių mokytojų: Vytautas Statnickas, Bronius Mockūnienė, Bronius Straukas, Lidija Pocienė.

Pagrindinis lituanistinės mokyklos uždavinys yra tautinis auklėjimas, lituanistika ir lietuviškųjų aspi-

racijų perdavimas jaunajai kartai.

Tai turėdama galvoje Lituanistinių Kursų vedėja, I. Davis, organizuoja kursams visą eilę paskaitų, kurias skaityti yra pakvietusi Adelaidės kultūrininkus ir visuomenininkus.

Kursų lankytojai ir kiti suinteresuoti lietuviai turės progos pasiklausti tokių paskaitų: Lietuviškieji Veiksniai Išeivijoje, Menas Lietuvoje, Bažnyčia Lietuvoje, Teismai Lietuvoje, Vilnius Istorijos Raidoje ir daug kitų.

Kokie geri, prityrę ir pasišventę mokytojai bebūtų, be mokinių tėvų bendradarbiavimo labai daug nuveikti negali. Tėvų pagelba ypač svarbi savaitgalio mokyklos mokiniams. Tėvai su vaikais turi namie kalbėti lietuviškai ir padėti jiems paruošti pamokas. Net ir vieną valandą per savaitę padirbėjus su vaikais, duoda didelių rezultatų.

Kam reikalinga išeivijoje lietuvių kalba?

Atsakymų į šį klausimą galima priskačiuoti šimtais. Ir jie visi yra svarbūs, net gyvybiniai, tautos egzistencijai palaikyti. Tačiau jauniui gal pats suprantamiausias atsakymas bus šis: "Identifikuoti žmogų". Gyvenimas Australijoje dar nepadarė žmogaus australu. Kilmė, šaknis kalba apie žmogaus tautybę. Kiekvienas svetimtautis, išgirdęs lietuvišką pavardę, pasitęs - iš kur jis kilęs? Jo akyse tu jau esi svetimtautis, ar tau tas patinka, ar ne. Taigi nežinojimas apie savo kilmės kraštą, nepažinimas jo istorijos ir kultūros, nemokėjimas jo kalbos, padarys tave ignorantu, net menkaverčiu Australijos piliečiu. Savo kultūros atsiskaitę, prieš svetimos nepritaipę, tu jausies kaip šešėlis einas per gyvenimą, nepalikdamas pėdsakų. Gal kada gyvenime ir galėsi neišmokęs savo tėvų kalbos, bet jau bus per vėlu - arba sunku išmokyti, ar visai nebeįmanoma. Kalbos reikia mokytį vaikams, kol jie dar jauni.

"Kol jaunas, o brolai, sėk pasėlio grūdą ir dirvos neapleisk", sakė mūsų tautos žadintojas Dr. V. Kudirka.

Pagalvokite apie tai, mieli tautiečiai, prieš nusprenddami savo vaikų likimą. Ypač šiais Vaiko Metais, kada viso pasaulio tėvai rūpinasi savo vaikais ir jų ateitimi. Pagalvokite, ar jūs norite, kad jūsų vaikai eitų per gyvenimą, kaip pilnaverčiai žmonės, ar kaip žmonių šešėliai?

Vilniaus Universiteto sukakčiai

Alena Karazijienė

KAIP PAVADINSI — NEPAGADINSI

1940 m. atgavus Vilnių ir dalį Vytauto Didžiojo Universiteto tenai perkėlus, senasis Vilniaus Universitetas gavo naują didįjį antspaudą su vytim ant skydo, Gedimino stulpais, lauro ir ąžuolo lapų vainiku ir užrašu: "SIGILLUM MAIUS UNIVERSITATIS VILNIENSIS".

Mažasis antspaudas turėjo vyti ir aplinkui užrašą: "Vilniaus Universitetas".

Vėliau, 1941 m., vieton vyčio buvo penkiakampė žvaigždė su kūju ir pjautuvu, bet po metų ir vėl studentų liudijimus tvirtino vyti.

Vilniaus Universitetas gyvena jau 400 metų. Per tą laiką keitėsi valdžios ir valdovai, keitėsi politika ir priklausomybės. Keitėsi ir mūsų aukštosios mokyklos vardai.

1570 - 1579 Jezuikų Kolegija - universiteto pirmatakas.

1579 m. Stepono Batoro privilegijos tekste: Vilniaus Sv. Jėzaus draugijos universitetas. Popiežiaus bulėje pilnas pavadinimas: Almae academia et universitas Vilnensis societatis Jesu.

Popiežiui uždarius jezuitų ordiną, Edukacinė Komisija perorganizavo Akademiją ir 1781 m. ją pavadino Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Vyriausiąją Mokyklą (Schola Princeps Magni Ducatus Lithuaniae).

1795 m. mokykla su visa šalim, pateko rusų caro valdžion.

1796 m. universitetas pavadintas Vyriausioji Vilniaus Mokykla (Schola Princeps Vlnensis).

1801 m. pavadinimas pakeistas: Imperatoriškasis Vilniaus Universitetas (Imperatoria Vilnensis).

1803 m. - Vilniaus Universitetas.

1832 m. universitetas, dėl jame vyravusios pernelyg maištingos dvasios, uždarytas. Lieka veikianti observatorija, medicinos fakultetas paverstas Imperatoriškąja medicinos chirurgijos Vilniaus akademija, teologijos skyrius sujungtas su vyriausia kunigų seminarija ir sukurta Dvasinė Vilniaus Akademija.

1918 m. gruodžio mėn. Lietuvos Valstybės Taryba atkuria Vilniaus Universitetą.

1919 m., Vilnių užgrobus lenkams, universitetas pavadintas Stepono Batoro vardu.

1939 m. gruodžio mėn. - Vilniaus Universitetas.

1944 m. Vilniaus Valstybinis V. Kapsuko vardo Universitetas.

O mums jis - visos Lietuvos Alma Mater.

Ugnis persimetė per Woodland kelią. Galime nesulaukyti prie didžiojo vieškelio.

— Pasirengęs? Kam? — kiek apstulęs klausiu.

— Jeigu laiku neišneši kudasiaus, iškepsi kaip tos avys prie Berrima. Padėtis labai rimta, vaikinai!

Pasako, į mašiną ir jau lekia pas ūkininką į kalną perspėti, kad ir jis neiškeptų, kaip tos avys ganykloje. Tikrai, keptos avienos, skrudančių vilnų kvapas erzina nosį, o dūmai akis.

Nešdintis - bet kaip? Jis matė dūmų ir medžių šešėlyje tas dvi mašinas prie namuko, bet nežinojo, kad tos mašinos jau seniai nerieda.

Woodlands kelias liepsnose. Bausiai artil! Paukščiai šūkteli vienas kitam ir išlekia. Kartu išlekia ir mano mintys. Aplink tylu. Tyla ir oranžinė saulė. Tie du namai, medžių žalumas, mano paveikslai gali greitai dingti. O gal dar sulaukys? Penki šimtai karių prieš 50 kilometrų liepsnos frontą!

Kadaise prie Kempsey pergyvenau potvynį. Ugnis

ne vanduo, brolau - i medį neilpsi, ant rasto neišplauksi. Tas skrudančios mėsos kvapas primena degančių miestus karo metu Vokietijoje. Primena bombas.

Baimė? Keista, jos nėra. Susitaikau, kad tie namai, tas sunkus darbas ir metų metais kurti paveikslai pavirs pelenais. Praeitais, dabartis ir ateitis sustoja. Gal už tat ir yra bauginančiai ramu. Niekeno žemė! Žmogus įpratęs baugintis mažom ir didelėm kasdienybėmis - gasta, kai dingsta baimė.

Niekeno žemėje ramu. Įtampa tik priešinguos frontuos - ateity ir praety. Kas sakė, kad baimė verčia gėlėtis?

Apsuptas padūmavusių aukštų Mittagongo miškų tampo stoiku. Baimės ir panikos pagauti padarom kvailysčių ir žalos sau ir kitiems. - Blogiau yra kitiems žalos daryti, negu pačiam kentėti, - kadaise mokė Sokratas.

Nukelta į psl. 6

KAS BUVO GERA — NEGERA

Gyvendamas dar Lietuvoje poetas Tomas Venclova buvo išleids keletą knygų, kurios buvo populiarios ne tik gyventojų tarpe, bet įtrauktos ir visas Lietuvoje veikiančias bibliotekas. Poetui pasitraukus į Vakarus ir užėmus antisovietinę poziciją, ir jo knygos pasidarė netinkamos. Taip Lietuvos Tarybinių ministrų Tarybos įsakymu pereinamųjų metų gegužės mėn. buvo įsakyta iš bibliotekų išimti visas Tomo Venclovos knygas.

Ugnies šešėlyje

VAIZDELIS IŠ AUSTRALIŠKOS BUITIES
KOVOJE SU GAMTOS ELEMENTAIS

Leonas Urbanas

— Tū-tūtū! — Kieme raudona mašina.

Kokio velnio jis čia trūbuoja? Nereikia ir klausiti. Matau - jis gaisrininkas ir skuba.

Už tvenkinio ir visur medžių kamienai pastelėšiai

melsvi, oranžinė saulė; dangus brudnai rusvas. Argi jau taip arti? Įsigilinę į rašini nepastebėjau gresiančio pavojaus. Beveik kalnu žingsniu pasitinku senyvą gaisrininką.

— Būk pasirengęs, bičiuli.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS minėjimai

Priėmimas Melbourne

Kievienas didelis tikslas, didelės svarbos darbas reikalauja daug jėgų, visų susipratusių lietuvių dėmesio ir paramos. Mūsų energingas ir darbštus bendruomenės pirmininkas Albinas Pocius tautiečių pritarimu ir paramą yra gavęs. Jau prieš eilę metų jis suprato šalininkų ir užtarėjų iš svetimausių pusės reikšmę ir svarbą. Jis stengėsi užmegsti ryšį su Australijos valdžios atstovais, ministrais, parlamentarais, senatoriais ir kitais žymiais asmenimis. Siekiant palaikyti nuolatinį kontaktą ir juos arčiau supažindinti su mūsų tautos rūpesčiais ir jos praeitimi, jau kelinti metai Lietuvį Namuose rengiamiems tokiems svečiams Vasario 16-sios priėmimai. Ir šiais metais labai pasisekė priėmimas įvyko.

Penktadienį, vasario 16 ryte, iš vietinės australų 3 AW radio stoties paskambino mūsų pirmininkui ir pakvietė jį. Nepriklausomybės šventės 61-mos sukakties proga, pasikalbėjimui, kuris tos pačios dienos vakare buvo trasliuojamas per 3 AW radio stotį.

Pats priėmimas įvyko vasario 16 dieną, penktadienio vakare. Atsilankė 60 aukštų pareigūnų. Pirmininkas Albinas Pocius pasveikino

visus atsilankiusius. Jis pasakė, kad mes lietuviui šią dieną sutinkame įvairiai: džiaugsmu, pasididžiavimu ir kartu liūdesiu. Džiaugiamės, kad 1918 metais atgavome nepriklausomybę, liūdimės, kad nežiūrint gražių pažadų ir saldžių žodžių Lietuvos valstybė ir Baltijos kraštai dar vis yra po rusų karine okupacija ir koloniline eksploatacija. Šios lietuviams svarbios dienos proga p. Pocius apeliavo į susirinkusius atstovus iš kelti Sovietų Rusijos dekolonizacijos klausimą ir teisę į laisvą apsisprendimą visoms priepaudoje esančioms tautoms. Ponas Pocius pakvietė p. Vaičiulytę, kuri buvo pilnoje skautės uniformoje, pristatyti svečius.

Po supažindinimo su svečiais, kurių buvo net 64, Albinas Pocius paprašė buvusį Krašto Valdybos pirmininką Algį Šimkų pasiūlyti tostą už karalienę. A. Šimkus taip pat paminėjo, kad mes atvykome į šį kraštą, kadangi nepernešėme brulatiškumo. Jis tarp kitko tęsė, kad mes labai patenkinti, kad šandien čia reprezentuoja pagrindinių politinių partijų atstovai ir visi respektuoja ir pritaria principui į laisvo apsisprendimo teisę visoms tautoms. Algis Šimkus pakėlė tostą už Australiją, už

tą puikų kraštą, kuriame mes visi gyvename, ir už karalienę.

Po to p. Pocius pakvietė kalbėti Federalinio Parlamento narį Peter Falconer, kuris reprezentavo Ministrą Pirmininką Malcolm Fraserį. Jis priminė, kad Lietuvos istorija ir kultūra pastatė Australiją šėšelyje. Jis taip pat paminėjo lietuvių šokių grupę iš Clevelando "Grandinėle", kurie ir ten puoselėja tradicinę lietuvių kultūrą ir išvysto ją toliau, kaip gyva tapatybė, apgalvėjo, kad Ministeris Pirmininkas negalėjo atvykti ir pasiūlė išgerti tostą už Lietuvą. Visi atkartotojo - už Lietuvą!

Toliau kalbėjo Federalinis Produkcijos Ministeris Hon. Malcolm Macphree. Jis palinkėjo viso geriausio lietuviams ir pritarė kolegų pasiūlytam tostui.

Viktorijos Imigracijos ir Etniniam reikalams ministeris, Hon. Walter Jona perdavė šiltus sveikinimus premjero Hamerio ir Viktorijos Gubernatoriaus. Jis pasakė, kad Lietuvos Ne-

priklausomybės diena švenčiama ne tik Australijoje, bet visame pasaulyje, kur tik yra lietuvių, priminė, kad ši diena yra ne tik svarbi lietuviams, bet svarbus įspėjimas visiems, kas atsitinka, kai prarandama laisvė. Reikia aukotis, kad tą laisvę išlaikys. Mr. Jona didelis žinovas Lietuvos istorijos. Jis priminė, kad Lietuva buvo pirmoji valstybė, kuri jau prieš 400 metų turėjo rašytą konstituciją, kuri garantavo žmonėms teisę į tautybę ir teisę praktikuoti pasirinktą religiją. Daugelis žmonių tik dabar staiga surado, kad yra toks dalykas, kaip žmogaus civilinės teisės. Jis pasidžiaugė, kad tokia maža bendruomenė, 2500 lietuvių Melbourne turi gražų, tarptautinio standarto chorą, imantrius skautus, kurie, savo tarptautiniame suvažiavime praėjusiais metais, buvo didelė garbė visiems australams. Taip pat egzistuoja sporto klubas, jaunimo universiteto bendrija, socialinio apriūpimo draugija ir kita. Tas apsaugoja lietuvių tapatybę

ir kilniausias tradicijas.

Buvo atvykęs ir opozicijos atstovas Mr. Jon Walton. Aš linkus galvoti, kad jis nežinojo ką mums Vasario 16-toji reiškia. Jis vis minėjo tarptautinę tautų draugystę. Buvo išterpimų iš publikos ir kartais ne viską galima buvo girdėti ar suprasti.

Baigus kalbas, visi buvo pakviesti vaišintis Kat. Mot. Drugijos paruoštais skanumynais. Ilgai dar buvo pabendrauta, pasikalbėta, sudaryta naujų pažinčių. Parlamentarai mėgsta lietuvių ir lietuvišką nuotaiką. Pasiūgus vaišes Lietuvos Namuose, dvylika parlamentarų dar nuvažiavo į ponų Pocių namus, kur jie tęsė pokalbius ir vaišes.

Keletas Viktorijos laikraščių buvo idėję p. Pociaus ta proga parašytą straipsnį.

A. Baltrukonienė

prelegentas stengėsi atremti priekaištus, kad ginklų nebuvimas pasipriešintą išeikvoti lenkams ultimatumą, hitlerininkams užgrobęs Klaipėdą, nepasinaudojant proga Lenkijai žlugus atsikurti Vilnių, nepasipriešinant prieš sovietinių karių bazų įvedimą ir 1940 m. bolševikų invazijai. Kitaip manantieji skelbė ir dabar įsitikinę, kad nors ir savižudiškas prieš nepalyginamai stipresnės jėgos būtų pakėlęs mūsų prestižą. P. Kuzmickas teigė, kad tuometinė Lietuvos vyriausybė ir kariuomenė pasirinko nors mažiau garbingą, tačiau tikresnį mūsų tautos išlikimą ir skaito, kad šveddami tautines šventes ir toliau ji išliuktume.

Minėjimas baigtas Tautos Himnu. Sekė sunėstinės vaišės ir meninė dalis.

J.Š.

VASARIO 16-JI PERTHE

Apylinkės pirm. p. J. Miliauskas jautriais žodžiais atidarydamas minėjimą (angliškai) ir garbės prezidiumą pakvietė savanorius kūrėjus Valaitį, Klimaitį ir Žuromskį. Religiniai patriotiniai (savos kūrybos?) eilėraščiu P. Steckis pakiliai nuteikė susirinkusius, o kroatas kunigas paskaitė invokaciją meldsamas ištermės ir vilties sulaukti trokštamų laisvės. Latvių ir ukrainiečių atstovai linkėjo bendrą lūkesčių išsipildymo ir savo tautines šventes greit švęsti savose laisvose sostinėse.

World Freedom League atstovas Mr. P. Pearson iškėlė disidentinių sąjūdžių stiprėjimą ir istorinį okupacijų laikinumą pabrėždamas išsilaisvinimo viltį, galimą net pramatomoje ateityje. Panašiai išsireiškė ir svečias Dr. Cranley.

P. Kuzmickas pradėjo savo kalbą jaunų kariūnų įvedinimo - kardų išeikvoti ceremonijos žodžiais - "Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk". Apžvelgęs mūsų tautos praeitį nuo Jogailos - Jadvygos vedybų iki paskutinės mūsų nepriklausomybės praradimo valandos,

Ugnies...

Atkelta iš psl. 5

Ką Sokratas padės? Ar ne geriau mauti į vieškelio pusę, kol dar praeinama? Pagalba neateis. Šimtas kareivių ir penki šimtai savanorių turi užtenkamai darbo nuo liepsnų ginti Mittagongą. O tas "crazy Lithuanian artist" miške perspėtas.

Nutariu į vieškelį neiti. Spėjau, kaimyno ganyklose bus jo galvijų išgriaužtu vietų nuo liepsnų gelbėti. O gal ir to nereikės. Pas kaimyną eiti neverta, - žinau, jo nėra namuose.

Pasiruošti laiko nedaug: ketverių metų rankraščius sukišu į plastikinius maišus ir ant tvenkinio kranto pakišu po smėliu. Belieka tik ramiai gėrėtis apokaliptiškais dūmų kamuoliais.

Praeina valanda, kita. Ugnis nesirodo. Pavakariai aptilo, pasikeitė vėjas. Atlėkė ir greitoji pagalba - kietas ir riedėjęs du sunkvežimiai: Andy ir Gary, nepriimti ir ugnies kovotojų brigadas, ėmėsi evakuacijos pareigų - atskubėjo meno "šėdevrų" iš Aro gelbėti. "Šėdevrai" liko savo vietoj. Išlėkė patys fronto patikrinti. Fronte ugniagesiai, kariuomenės mašinos, vandens cisternos, policija ir žioplai. Kovotojus lengva atskirti nuo žioplų - vieni iš nuovargio išsižioję, kiti iš smalsumo ir žioplumo.

Prie retų ūkininkų sodybų stoviniuoja šeimos ir kaip bažnyčioj atsisukę į vieną pusę, kur liepsnos skuta žalias garbanas nuo kalnagūbrių ir šlaitų. Slėniai skęsta

dūmuose.

— Kaip padėtis? - klausiu ugniagesių kapitoną Toohey.

— Vėjas pasikeitė. Tikimės Berrima bus išgelbėta. — Kaip apie Welby ir Aras?

— Nieko tikro, Leonai. Viskas priklausys nuo vėjo. Dėl visako būk pasiruošęs blogiausiam!

Pasukam į Berrima. Pro tirštus dūmus neria saulės kamuolys Goulburno link. Berrimoj ramu, tik maisto krautuvės tuščios. Gaivina mės putotu alumi smuklėje. Krautuvė ir karčiamoj stebina tradicinis australiškas šaltumas. Dūmai veržiasi pro langus. Australas laiko stiklą alaus, mirksi paraudusiom akim, šneka apie kriketą, arklius. Drąsūs ar abejingi? Iš kur gi drąsa - baimės neturėjime ar ją nugalėjus?

Šito neišsprendėm prie alaus ir grįžom į Arą, kur susimetusios merginos, atvykusios iš Bowral. Iš kur jos čia? O gi ir jos, kaip Andy, Gery, Peter pribuvo pasitikrinti, ar "crazy" artist Leonas neiškepė, kaip tos avys netoli Berrima.

Atvažiavo ir daugiau. Atsiranda užkandžių ir alaus įtampai atleisti. Jaunas poetas Kim paverčia šluotą lyra, atklodė toga ir kaip Neronas užbliauna dainą degančiai Romai.

Jaunimui skirstantis miške sučiulba sugrįžę paukščiai. Aukštai virš medžių viršūnių sklendė aras. Jo lizdas sudegė stačiame Joadja šlaite.

Pavojaus padėtis Berrima

apylinkėse, ypač apie Mittagong, truko dar keturias dienas. Ši apylinkė gausi augmenija, nes čia netrūksta drėgmės. Pagal vietinių gyventojų patirtį kas dešimt metų užaina sausra, o iš jų trečias dešimtmetis esąs pikčiausias. Toksai buvo ir pereinamasis metas. Gaisrų tada nebuvo, nes gerai organizuota apsauga iš anksto išdegino artimuose miškuose sausas nuokritas.

Šimet pavasaris buvo drėgnas, augmenija vešli. Užėjus sausrai, viskas virto paraku. Ugnis atėjo nuo Yass ir Goulburn. Didelėmis kariuomenės ir ugniagesių pastangomis Berrima liko nepaliesta, o Mittagongą išgelbėjo laimė - laiku aprišęs ir pasikeitęs vėjas. Allambie Road ir Arą nuo ugnies tėsyrė vos trys kilometrai. Žalos padaryta labai daug, bet žmonių aukų nebuvo. Kovai su ugnimi savanorių netrūko, bet kapitonas Toohey priėmė tik patyrusius.

Adelaidės mergaičių choras "Eglutės" su savo vadove G. Vasiliauskiene. Choralis sėkmingai pasirodė Liet. Dienų Jaunimo Koncerte

KAI SATELITAS VIRSTA SOVIETINE RESPUBLIKA

Pasiekė žinios, kad po neseniai įvykusio Brežnevo vizito Bulgarijoje atrodo, kad Bulgarija netrukus bus paskelbta kaip 16-ji sovietinė respublika. Kitaip sa-

kant, Bulgarija bus galutinai inkorporuota į Sov. Sąjungą be satelinio statuso. Reikia pripažinti, kad Bulgarija jau nuo karo pabaigos iš visų satelininių kraštų buvo labiausiai prososietinė. Iš visų kitų satelitų daugiausiai turi laisvių Rumunija ir Lenkija.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS Funerals of Distinction

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, N.S.W.

Tel. 724 5498 Veikia 24 valandas per parą

SPORTO STADIONAI IR MES

Kaip praneša vietinis Bankstowno laikraštis "The Torch" vasario 14 dienos numeryje, N.S.W. vyriausybė paskytė 350.000 dolerių garantuotą paskolą Bankstowno Krepšinio mėgėjų Sąjungai, kuri už šiuos pinigų praplės ir padidins Condell Park krepšinio stadioną. Šis stadionas Sydnejaus lietuviai sportininkai labai gerai pažįsta, nes čia vyksta įvairios krepšinio žaidynės ir buvo paskutinioji mūsų sporto šventė. Šalia esančių dviejų krepšinio aikštelių, numatomas didžiulis priestatas, kuriame bus su visais įrengimais ir priedais, pastatyta keturios krepšinio ir dvi squash'o naujos aikštės. Paskirdamas šią paskolą, N.S.W. premjeras Mr. Wran pasakė, kad jo vyriausybė turi padėti gerai veikiančiom sportinėm grupėm, iš kurių Bankstowno Krepšinio Sąjunga yra pavyzdys kitiems.

Kalbant apie krepšinį, jis Australijoje yra vienas iš tvirtiausių finansiniai stovinčių mėgėjų sporto šakų. Jau neskaitant, kad jis nepaprastu greičiu populiarėja, Australijos krepšinininkai, priešingai kitoms sporto šakoms, finansiniai išsiverčia labai gerai, siūnia savo komandas ir užėjusius ir patys atsiveža kitų gerų komandų ir, ypatingai, gerų amerikiečių trenerių, kas krepšinio klase čia yra iškėles ir pasaulinį aukštį. Praeitą savaitę, pirmą kartą visoje Australijos krepšinio istorijoje, buvo įsteigta Tautinė Krepšinio Lyga ir paskiru valstijų komandos žais pirmenybes visoje Australijoje. Ši lyga turi didelių finansinių turtingų firmų rėmėjus. Atrodo, kad krepšinis daro labai ir labai didelius žingsnius į ateitį. Panašiai yra ir su tinkliniu, kuris taip pat žengia sparčiai į priekį.

Žiūrint į šias dvi sporto šakas, kurios ir mūsų lietuviškame sportiniame gyvenime yra pagrindinės ir vėl prieš akis atsistoja sporto salės reikalai mūsų Sydnejaus Lietuvių Klubu vietoje. Džiaugiamis ir su kitais, net ir su Amerikos bei Kanados lietuviams sportininkais, laukiam tos valandos, kada bus padėtas tas kertinis akmuo naujos salės statybai. Teoretiškai ir viso susirinkimo buvo galutinai nutarta ir priimta, kad tokia salė yra reikalinga mums ir ji turi būti pradėta statyti. Tačiau, kaip pasiekia mane paskutinės žinios, apgaubę Lietuvių Klubu direktorius kažinkokia baimės ir nepasitikėjimo migla, ir jie jau abejoja šios salės statyba. Girdėjau ir, kad paskutinius apskaičiavimus iš seniau numatytos 300.000 dolerių sumos, dabar kainą pakilo iki 600.000 dolerių. Negaliu suprasti, kaip Condell Park Stadionas, statydamas dar bus naują didžiulį pastatą su visais moderniaisiais įrengimais ir naujomis kecuriomis krepšinio ir dvejomis squash'o salėms daugiausiai išleis, kaip jie sako, apie 400.000 dolerių, kai mūsų viena tik sporto salė,

tų sueiti ir Condell Park salės rangovais ir vienokiu ar kitokiu būdu, susižinoti jų salių statymą ir jį palyginti su mūsų.

Kaip sportininkas, jauno draugas ir vienas iš senesniųjų Lietuvių Klubu narių, aš kreipiuosi į Lietuvių Klubu valdybą, prašydamas šį visą reikalą taip lengvai neatmesti ir daryti visus galimus žygius, kad ši sporto ir jaunimo salė tikrai tapūtų realybe. Jeigu yra per brangu pastatyti tokią, kokią ji su pastatais buvo numatyta, tai statykime prastesnę, kuklesnę, svarbu, kad prie Lietuvių Klubu Bankstowne būtų salė. Atminkite, kad mes turime gyventi ne su šia diena, bet mes turime žiūrėti į tolimesnę ateitį ir, jeigu mes norime dar ilgus metus išlaikyti lietuvišką judėjimą ir gyvenimą Sydnejuje, tai viso to pagrindas yra mūsų ateities jaunimas, kurio subūrimui ir jo išlaikymui yra būtina reikalinga tokia salė, kur jie galės su-eiti, žaisti, šokti ir jausis, kad ir vyresnieji jais rūpinasi ir stengiasi juos lietuviškoje dvasioje išlaikyti, o ne, kaip Perth'o jaunimas su nusivylimu per paskutines Lietuvių pasakė, kad vyresniesiems, tai buvo tikrai gerai, jie turi savo klubą, savo namus, kai mums jauniems ir ten užėiti buvo negalima ir mes buvome lyg tai pamiršti ir atskirti nuo visų kitų. Jau ir dabar panašių nusiskundimų labai daug girdisi iš Sydnejaus lietuviško jaunimo. Aš tikiuosi, kad Lietuvių Klubu direktoriai, kurių atsakomybėje ir yra šis salės reikalas, supras šios salės pastatymo svarbą ir neleis, kad ateityje juos jaunimas galutinai pasmerktų.

Antanas Laukaitis

TAUTOS FONDE

ADELAIDE

Per T.F. Igaliotinį J. Stepaną Lietuvių Dienų metu gauta \$ 50 iš Adelaidės Ramovėnų ir \$ 5 iš A. Gudačio. Ačiū adelaidiškams.

SYDNEJUS

Sydnejaus Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos skyriaus nariai pagerbdami savo buvusį instruktorių, anksčiau mirusį Antaną Bernotą vietoj gėlių ir užuojautos jo sūnui inž. Vytautui Bernotui, aukojo Tautos Fondui: po \$ 10 S. Jarembauskas, A. Jakštas, Iz. Jonaitis ir J. Grudziński. Po \$ 5 M. Juškevičius ir F. Sipavičius; po \$ 4 V. Vazgelevičius ir \$ 3 Dr. R. Zakarevičius.

Vasario 16-sios proga Sydnejuje Tautos Fondui aukojo: \$ 100 Jonas Sakalauskas (pens.). \$ 50 Pranas Sakalauskas. \$ 20 E. Rašymas (pens.). Po \$ 10 E. Zenkevičienė (pens.), N. Butkienė, A. Jablonskis, P. Ropė, B. Paskočimas, K. Butkus, p. Grincevičius, kun. P. Butkus, V. Ruša, J. Makūnas, B. Barkus, Jz. Ramanauskas, Č. Liutikas, V. Patašius, V. Ladyga, V.V. Juzėnai, M. Petronis, P. Grosas, Alb. Kutka, J. Butzinski, P. Burokas. \$ 6 J. Tallat-Kelpša. Po \$ 5 A. Sliogeris, V. Račiūnas, M. Ko-

liavienė, A. Kutka, E. Šlėteris, J. Kedys, A. Lingė, K. Jonušas, J.V. Venclovai, A. Marušinskas, p. Choda, V. Petniūnienė, A. Leveris, E. Birkmanienė, J. Mergelienė, P. Jokantas, A.L. Kramilė, A. Paulėnienė, A. Meiliūnienė, neįskaitoma, N. Celkienė, O. Makarovienė, Iz. Jonaitis, T. Umbražiūnas, M. Vaškevičienė, A. Jakštas, A. Jantauskas, P. Žitkauskas, V. Gaidžionis, neįskaitoma, O. Kavaliauskienė, A. Statkus, A. Žilys, O. Lašaitienė ir A. Pečiulis. Kiti smulkesnėmis sumomis, viso \$ 664.00

Mirus senutei Račkuvienėi vietoj gėlių ant jos kapo, jos atminimui aukojo Tautos Fondui \$ 20 p.p. Ambers.

Visiems nuosirdus ačiū.

LIETUVOS LAISVĖS IŽDAS

Prieš kiek laiko iš Australijos inž. Stepas Jarembauskas buvo pasiūlęs Tautos Fondo vadovybei įsteigti Tautos Fondo Lietuvos Laisvės Iždą. Malonu konstantuoti, kad p. Jarembausko pasiūlymas buvo greitai svarstytas ir priimtas.

Lietuvos Laisvės Ižde bus laikomi aukoti pinigai bet kuriuo atveju, ypatingai testamentiniai palikimai,

EDIS PALUBINSKAS ATSPRAŠO

Jau keli mėnesiai kaip mūsų žinomas Australijos ir Amerikos krepšinininkas Edis Palubinskas gyvena Saudi Arabia, Bahrain valstybėje. Edis, anksčiau gyvenęs Australijoje ir čia žaidęs už vieną Newcastle klubą ir jo krepšinininkus treniravęs, dėl susidėjusių asmeninių aplinkybių, praeitų metų viduryje, paliko Australiją ir grįžo atgal į Ameriką. Prieš išvažiuojant, buvo su juo susitarta, kad jis žais už Australijos lietuvių Toronto sporto šventėje. Tačiau jis joje nedalyvavo. Paskutiniame savo laiške, Edis rašo: "Aš nemanau, kad jūs žinot, kodėl aš nedalyvavau Toronto. Turėdamas, po grįžimo iš Australijos, didelių finansinių keblumų čia, aš jokiu būdu negalėjau daryti daugiau išlaidų kelionei į Toronto. Už tai aš tikrai jaučiuosi labai blogai ir nuosirdžiai visų sporto vadovų, žaidėjų ir visų lietuvių atsiprašau, kad negalėjau būti kartu ir tuo pačiu suteikti nusivylimą jums visiems. Šio savo padaryto nusiviliavimo dalyko aš niekuomet nepamiršiu, nes mano, kaip sportininko, pareiga yra visuomet patenkinti žiūrovus."

Kartu su piniginiu čekių, kurio pinigų buv. ALFAS valdyba jam apmokėjo už kelionę į Toronto, Edis plačiau parašė apie savo dabartinį gyvenimą turtingoje arabų šalyje. Praeitų metų pabaigoje jis gavo pasiūlymą iš Amerikos Sporto Akademijos būti Bahrain valstybės rankinio komandos treneriu. Tuo pačiu metu jam buvo pasiūlyta būti profesionalu krepšinininku Utah Prospectors komandoje. Ilgai galvojęs, jis pagaliau nusprendė važiuoti į Bahrain, kur turi ypatingai geras sąlygas ir gyvena puikioje pajūrio vietoje. Gera alga, nemokami valstybiniai mokesčiai, daug laisvo laiko, per kurį jis numato paruošti savo "Master's degree" ir pabaigti rašyt knygą apie krepšinį, kuri bus išleista Australijoje, išversta į arabų kalbą ir pardavinėjama Amerikoje. Jeigu ši pirmoji knyga turės pasisekimą, E.

Palubinskas numato išleisti ir antrą knygą, apie savo sportinio gyvenimo pasisekimą, duodant patarimų ir pamokymų jaunimui. Kartu su juo dirba ir jo žmona, kuri, kaip ir jis, gyvenimu Bahrain yra labai patenkinti. Abu būdami mormonai, jie turi aktyvų gyvenimą ir su šia religine sekta, kuriu ten yra virš 25.

E. Palubinskas daro žygius, kad Amerikos Sporto Akademija daugiau intereso kreiptų ir į Australiją ir savo patyrimą sporto srityje, sportiniame lavinime, sporto medicinoje, sportiniam tyrinėjime, treniravime ir sportinėje administracijoje pasidalintų ir su Australijos sportininkais. Jis tikisi, kad tas jam pasiseks padaryti ir gal dar ir jis pats su šia akademija atsiras Australijoje.

Dabartinis jo kontraktas yra dvejiems metams. Po to jis galvoja grįžti į Ameriką. Jis tikisi važiuoti į Maskvos olimpiadą, kaip šios valstybės oficialus vertėjas, nes rusiškai jis kalba, o su kiekviena diena gerėja ir jo arabų kalba. Be rankinio treniravimo, Edis žaidžia ir krepšinį už savo klubą, tačiau už rinktinę, nebūdamas pilietis, jis negali žaisti. Su krepšiniu čia jis turi daug bėdų, nes aikštėje ir treniravime jis įveda tokių daug naujų dalykų, kurių vietiniai žaidėjai ir treneriai nėra niekada matę ir girdę ir jiems visos šios naujovės yra nesuprantamos, kas parodo, kaip atsilikę moderniam krepšinyje jie yra. Be viso to jis laisvu laiku dar ir tapo aliejiniais dažais ir bando auginti daržoves, kas šiame krašte yra gana sunku padaryti.

Baigdamas savo laišką, Edis prašo perduoti geriausius linkėjimus visiems Australijos lietuviams sportininkams, nes Australijos lietuviai labai daug padėjo jam jo pasisekusioje sportinėje karjeroje ir už tai jis juos myli ir niekada jų nepamirš.

Daug laimės ir sėkmės ir tau, Edy, tavo naujame gyvenime ir naujoje sportinėje karjeroje.

Antanas Laukaitis

kur bus pažymėta, kad auka specifiniai paskirta Lietuvos Laisvės Iždui. Šios aukos bus užšaldytos Lietuvos Laisvės Iždo sąskaitoje ir atskirus laisvai ir nepriklausomai Lietuvai jie bus pervesti Lietuvos valstybei.

Procentai nuo šios sumos Lietuvos Laisvės Ižde bus naudojami dabartinei Lietuvos Laisvės kovai.

Tad džiaugiamės mūsų australiečio St. Jarembausko grįžusia idėja ir planu. Tikimės ir kviečiame ir toliau aukoti Lietuvos Laisvės kovai, ypatingai sudarantys testamentus nepamirškime mūsų kenčiančios Lietuvos. Stabesnieji aukotojai kurie pageidauja, kad jų auka eitų į Lietuvos Laisvės Iždą turi tai specialiai pažymėti, nes kitaip aukotos sumos eis į

bendrą Tautos Fondo iždą. Australijos Lietuvių Fondo Igaliotinis Sydnejuje per Vasario šešioliktosios minėjimą paskyręs premiją jaunai spaudos darbuotojai, kvietė remti ALF primindamas, kad A.L.F. pinigų neeksportuoja, o juos naudoja vietoje. Būtų pravartu ir A.L. Fondui susipažinti su Tautos Fondo veikla ir kas su tais "neva eksportuotais" pinigais yra daroma.

A. Kramilius
T. Fondo ižd. Australijoje

Sausio 28 d. įvykusiame VLIKO Tarybos posėdyje Dr. J.K. Valiūnas išrinktas VLIKO Garbės pirmininku. Jis eina VLIKO pirmininko pareigas, iki bus išrinktas naujas. Nauja VLIKO valdyba numatoma sudaryti kovo 11 dienos Tarybos posėdyje.

KLUMPAKOJIS PERSIORGANIZAVO

Melbourn Tautinių Šokių Grupė Klumpakojis pradėjo intensyvių 1979 metų darbą vadovaujant Anei Morkūnienėi.

Grupė persiorganizavo įsteigdama Administracinį Komitetą, kurį sudaro: J. Žalkauskas (pirmininkas), V. Anulis, A. Karazijienė, V. Kružienė, K. Mioldažys, A. Vaitiekūnas ir scenos meno patarėja R. Vaičaitienė.

Numatoma įsigyti naujų rūbų, klumpių, taip pat rengti koncertus, pasirodymus ir vakarones.

ALB GARBĖS TEISMAS

I ALB Krašto Garbės Teismą išrinkti nariai pareigomis pasiskirstė:

Pirmininkas V. Baltutis, 1 Belinda Street, Evandale, S.A. 5069.

Sekretorius D. Dunda, 41 Cuthero Terrace, Kensington Gardens, S.A. 5068.

Nariai: kun. A. Spurgis, P. Bielskis ir J. Jonavičius.

PRANEŠIMAS

Sydnejaus Dariaus ir Girėno Šaulių Kuopos Valdyba, kovo 11 d. rengia Šaulių Sąjungos įkūrėjo Vl. Putvio-Putvinskio 50 metų mirimo sukakties minėjimą, tokia tvarka:

11.30 val. pamaldos Lidcombe St. Joachim's bažnyčioje, kur organizacijos, o ypač ramovėnai ir skautai, kviečiami dalyvauti su vėliavomis.

3 val. Bankstowne, Lietuvių Klubo patalpose, bus iškilmingas minėjimas: pasakaita ir meninė programa: deklamacijos, solo ir dueto dainos, vyrų choras ir t.t. Meninei daliai pasibaigus,

Dėmesio!

Sydnejaus Lietuvių Klubui reikalingas asmuo ne jaunesnis 26 metų amžiaus, kuris bus apmokamas Klubu Vedėjo pareigoms (Trainee Secretary - Manager).

Būtina mokėti lietuviškai. Dėl darbo sąlygų ir atlyginimo bus tariamasi asmeniškai.

Prašymus, nurodant amžių, išėitą mokslą ir dirbtą darbą, paduoti iki kovo 10 d. adresuojant:

Board of Directors,
Lithuanian Club Ltd.,
P.O. Box 205
Bankstown N.S.W. 2200

A. Reisgys
Klubų Valdybos Sekretorius

linksmoji dalis, grojant Lietuvių Klubo kapelai.

Organizacijos ir visą lietuvių visuomenę kviečiame kuoskaitlingiausiai dalyvauti. Įėjimas laisvas.

Šaulių Kuopos Valdyba

TEVŲ SODYBOS

ŽIBURĖLIS

te amžių amžiais neužges
B. Brazdžionis

Tarsi Vasario 16 ryžto įprasminimui Sydnejaus Liet. Parapijos Sekmadienio Mokykla ėmėsi vėl kurstyti lietuviybės ugnelę pradėdama naujus mokslo metus.

Darbas pradėtas vasario 25 d. ir vyks kiekvieną sekmadienį nuo 9.30 val. ryto iki pamaldų Lidcombe parapijos mokyklos patalpose.

Kai pernykštis IV skyrius pasijuto "jau mokyklą baigęs", tai vyriausiu tapo III skyrius - mokytojas Kestas Ankus. Antri skyriai yra du:

A antras - mokytojas Jonas Šarkauskas, ir B antras - mokytojas Vytenis Šliogeris. I-jo skyriaus mokytoja

Julė Lašaitienė, kuri yra ir mokyklos vedėja. Ir pačių

jaunučių - darželio mokytoja Aldona Stasiūnaitienė su padėjėja Emilija Viržintienė.

Su dviem mokyklinio amžiaus vaikučiais p.p. Viržintai tik prieš Kalėdas atvyko iš Anglijos.

Tėvų Komitetas: Renata Miguvienė, Mindaugas Šumskas, Jadvyga Burokienė ir Nijolė Vencloviienė. Pernai dirbusios keturios mokytojos metams pasitraukė atostogų.

Jaučiame, kad tai ne visi vaikučiai. Kviečiami ir tie, kurie dar nespėjo įsijungti mokyklon arba tėvai, pasirinkę "lengvesnį kelią" ne tik mokyklon neveža, bet ne lietuvių kalbos nemoko...

Iš savo kenčiančios kryžiuojamos tautos pasisemkime tos aukos dvasios, kad savo vaikų širdyse išsaugotume bent tėvų sodybos žiburėlį!

Kun. P. Butkus
Syd. Liet. Parapijos
Mokyklos Globėjas

MOTERŲ

BLYNŲ VAKARAS

Vasario 24 d. Sydnejaus Lietuvių Klubu buvo surengtas Sydnejaus Liet. Mot. Soc. Globos Draugijos tradicinis Užgavėnių blynų vakaras, kuris šį kartą praėjo kiek kukliau, bet vis tik žmonių buvo susirinkę apšči. Nors specialios vakaro programos ir nebuvo, tačiau pravesta loterija, ir žmonės jaučiai praleido visą vakarą.

SVEIKINAME

Mūsų Pastogės tekstų rinkėją p. Aldoną Jablonskienę, po sėkmingos operacijos vėl sugrįžusią prie savo pareigų.

Tuo pačiu reiškiamo gilią ir nuoširdžią padėką p. Mykolui Zakarui, kuris p. A. Jablonskienei sergant malonai sutiko ją pavaduoti. Jau ne pirmas kartas kaip p. M. Zakaras ištisia pagalbos ranką Mūsų Pastogei. Nuoširdus ačiū.

Liet. B-nės Spaudos Sąjungos Komitetas - Mūsų Pastogės Leidėjas

Sydnejaus "Atžalos" teatras kovo 18 d. numato statyti jau pereitose Lietuvių Dienose matytą A. Kairio trijų veiksmų komediją "Popiečio diagnozė" Melbourn lietuviams. Sveikiname "Atžalos" iniciatyvą neužsidaryti vien tik savo kieme, bet ir aplankyti su savo spektakliais ir kitas lietuvių kolonijas.

PAIESKOJIMAS

Gyvenęs Australijoje Jonas Budrikas prašomas atsilepti - gautas Jums laiškas nuo motinos.

Jis pats ar žina apie jį rašykite šiuo adresu: Mrs. A. Jančiauskienė, 53 McClelland St., Bell Park, Nth. Geelong, Vic. 3215.

Sydnejaus Šaulių Kuopos Valdyba rengia Šaulių Sąjungos įkūrėjo Vl. Putvio-Putvinskio

Minėjimą - vakarą

kuris įvyks kovo 11 d. 3 val. Bankstowne, Lietuvių Klubu. Oficialioji dalis: kun. P. Butkaus invokacija, žurnalisto p. J. Veteikio pasakaita, deklamacijos, solo ir dueto dainos, vyrų choras ir t.t. Minėjimą užbaigus - linksmoji dalis, grojant Lietuvių Klubo orkestrui.

Kviečiame visus kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Įėjimas laisvas.

Šaulių kuopos valdyba

NAUJA LKVS "RAMOVĖ" SYDNEJAUS SKYRIAUS VALDYBA

Vasario 25 d. Lietuvių Klubu patalpose, Bankstown įvyks LKVS "Ramovė" Sydnejaus Skyriaus nepaprastas visuotinis Sydnejaus skyriaus narių susirinkimas, sušauktas pagal LKVS "Ramovė" Statuto 68-tą straipsnį, kurio metu aptarta skyriaus valdybos veikla ir, po to, išrinkta nauja valdyba: Ant. Skirka - pirmininkas, 84 Cumberland St., Cabramatta, N.S.W. 2166; Pr. Mikalauskas - vicepirmininkas; Myk. Zakaras - sekretorius (18 Lundy Ave., Kingsgrove, N.S.W. 2208, tel. 502 3367); V. Račiūnas - išdininkas, K. Daniškevičius - parengimų vadovas.

Kontrolės ir Revizijos komisiją sudaro: Ant. Vinevičius - pirmininkas, Myk. Petronis ir Vl. Šneideris - nariai, J. Kapočius - kandidatas.

Visais reikalais, susijusiais su "Ramovės" veikla prašau kreiptis pas pirmininką arba sekretorių. Valdyba

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBE 16-18 East Terrace, Bankstown Tel.: 708-1414

Kovo 3 d., šešt. 6 val.:
NIJOLĖ ŠČUKAITĖ
(atsisveikinimo koncertas)

KLUBAS ATVIRAS:

pirm.-treč. 4-10 val., ketv. 4-11 val., penkt. 4-12 val., šešt. 2-1 val., sekm. 12.30-11 val.

*Antradieniais pigioji gėrimų valanda
*Trečiadieniais šachmatai
*Ketvirtadieniais dvigubi jackpotai

VALGYKLA veikia: pirm.-penk. 6-0 val., šešt. 6-10 val., sekm. 1-9 val. Valgyklos vedėja G. Kasperaitienė

Primername, kad šeštadienių šokių vakarais visi turi dėvėti klubo taisyklėse nurodytą aprangą.

ŠOKIAI grojant naujai kapelai šešt. 8-12 val., sekm. 7-10 val.

Klubų biblioteka atidara: trečiadieniais 4-6 val. sekmdieniais 1.30-4 val. Bibliotekoje parduodamos lietuviškos knygos, plokštelės, pašto ženklai, lipinukai ant mašinų klijuoti.

Sydnejaus Liet. Klube perkant išnešimui didesniais kiekiais duodama 10% nuolaidos už spiritinius gėrimus ir 5% už alų.

PADEKA

Šiuo reiškiau padėką ysiems, kurie, man 6 mėnesius būnant ligoninėje, pareiškėte man užuojautą ir guodėte mano sunkiam fiziiniame ir psichiniame stovyje. Ačiū visiems lankiusiems, prisiuntusiems laiškelius ir perdavusiems linkėjimų per kitus asmenis, už gėles, dovanėles ir kitokią pagalbą. Dėkingas visiems giminėms ir mylimai žmonai, kuri pati būdama fiziniai silpna ir psichiniai sukręsta dėl mano ligos, mane kasdien lankė. Visiems tariau daug kartų ačiū!

Kazys Burneikis

Atostogų i Australiją atvyko iš Čikagos kun. Jurgis Šarauskas. Čia būdamas lanko gimines, susitinka su jaunimu Melbourne ir New castle. I Sydney atvyko vasario 26 ir iš buvo savaitę.

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
Published
by the Lithuanian Community
Publishing Society Ltd.
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W. 2200

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija: I. Jonaitis, A. Reisgys, V. Patašius, Dr. R. Zakarevičius
Redakcijos adresas: 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. 2200
Tel. 709 8395
Administracijos adresas: P.P. Box 550
Bankstown, N.S.W. 2200
Administracijos tel. 649 9062

Prenumerata:
Australijoje metams \$ 20
Užsienyje paprastu paštu \$ 24
Oro paštu i N. Zelandiją \$ 35
Oro paštu kitur \$ 50
Atskiro nr. kaina 50 centų

Redakcija rašinius taisy ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Rotor Press Pty. Ltd.

Sydnejaus Lietuvių Klube

16 East Terrace, Bankstown,
kovo 10-tą dieną 8 val. įvyks

"Gala" šokių vakaras

Specialus naujas orkestras puikiai gros įvairiausių šokių.

Programoje:

Įvairių Europos kraštų tautiniai šokiai spalvinguose rūbuos (įskaitant ir lietuvių)

Maloniai kviečiame visus atvykti.

Kovo Valdyba